МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»
ФАКУЛЬТЕТ БІЗНЕСУ ТА СФЕРИ ОБСЛУГОВУВАННЯ

Кафедра інформаційних систем в управлінні та обліку

2-6.2
20.11.23

Олена Леонідівна Німець

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА МАГІСТРА

на тему

«Облік та звітністьрозрахунків за ПДВ»

Спеціальність 071 «Облік і оподаткування»

Науковий керівник
д.е.н., проф. Ірина ЖИГЛЕЙ
_____
(підпис)

Рецензент
к.е.н., доц. Тетяна НАЗАРЕНКО
_____
(підпис)

Завідувач кафедри інформаційних
систем в управлінні та обліку
д.е.н., проф. Сергій ЛЕГЕНЧУК
_____
(підпис)

ЗМІСТ

ВСТУП……..……5

РОЗДІЛ 1. ЕКОНОМІЧНА СУТНІСТЬ ТА НОРАТИВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ПОДАТКУ НА ДОДАНУ ВАРТІСТЬ: ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ……..…..…9

1.1. Економічна суть податку на додану вартість: поняття, об’єкти, ставки……..9

1.2. Система електронного адміністрування податку на додану вартість: сутність та порядок функціонування……...16

1.3. Ретроспектива розвитку податку на додану вартість та його правового регулювання ……..……...22

1.4. Особливості оподаткування податком на додану вартість в умовах Євроінтеграції …….. 28

Висновки до Розділу 1……..……..……33

РОЗДІЛ 2. ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ ТА ЗВІТНОСТІ РОЗРАХУНКІВ ЗА ПДВ НА ПІДПРИЄМСТВІ КП «УПРАВЛІННЯ АВТОМОБІЛЬНИХ ШЛЯХІВ» ЖИТОМИРСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ ...……..…35

2.1. Організація облікової політики підприємства з ПДВ……35

2.2. Облік розрахунків з бюджетом з ПДВ……..……..44

2.3. Звітність з ПДВ на підприємстві…….……51

Висновки до Розділу 2…….……..…..65

РОЗДІЛ 3. АУДИТ ТА ПОДАТКОВІ ПЕРЕВІРКИ РОЗРАХУНКІВ З ПОДАТКУ НА ДОДАНУ ВАРТІСТЬ…… 68

3.1. Методика та організація аудиту розрахунків з податку на додану вартість…….68

3.2 Особливості податкових перевірок розрахунків з податку на додану вартість…….80

Висновки до Розділу 3……..……..……..…….……88

РОЗДІЛ 4. МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ ТЕМИ «ОБЛІК РОЗРАХУНКІВ І ЗВІТНІСТЬ ЗА ПОДАТКОМ НА ДОДАНУ ВАРТІСТЬ» В КУРСІ «ОБЛІК І ЗВІТНІСТЬ В ОПОДАТКУВАННІ……..…..91

4.1. Методика викладання лекції на тему «Облік розрахунків і звітність за податком на додану вартість»…….…91

4.2. Методика викладання практичного заняття на тему «Облік розрахунків і звітність за податком на додану вартість»……..……..102

Висновок до розділу 4 ……113

ВИСНОВКИ ……...116

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ……...……118

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. Податок на додану вартість (ПДВ) є одним із основних джерел доходів бюджету України. У 2023 році надходження ПДВ до державного бюджету станом на 01.01.2023р.становили 468,9 млрд грн, що становить близько 21,5% загальних доходів бюджету.[38]

Система оподаткування ПДВ в Україні є досить складною та постійно змінюється. Це пов'язано із необхіднстю впровадження сучасних міжнародних стандартів оподаткування, а також із змінами в економічній ситуації в Україні.

Облік та звітність розрахунків за ПДВ є важливими елементами фінансового управління підприємством. Правильний облік розрахунків за ПДВ дозволяє підприємству правильно визначати податкові зобов'язання та податковий кредит, а також своєчасно та в повному обсязі сплачувати ПДВ до бюджету.

У зв'язку з цим, дослідження питань обліку та звітності розрахунків за ПДВ є актуальним та має важливе значення для економіки України.

Проблемам обліку та звітності розрахунків за ПДВ присвячені праці таких вчених, як М.Т. Білухи, О.С.,Бородкіна, С.Ф., Голова, Н.І., Дорош, Т. Г.,Камінська, Г.Г. , Коцупатрий, П.Т., Саблука, М.Ф., Плахтій, Н.Л. Правдюк, М.С. Пушкаря, В.К., Ткаченко, М.Г., Чумаченка, та інших. Проблеми податкового обліку висвітлювалися у наукових публікаціях О.С. Білоусової, В.Р. Бєрніка, Бєляєва С. І., С.М. Бичкової, О.В.,Бутинця, Б.І. Валуєва, М.Ф. Ван Бреда В,П., Вишневського, П.М., Гарасима, О.М.,Головкіна, З.В.,Гуцайлюка, О.В. Демєшевої, М.Я. Дем'яненка, Г.П. Журавля, Л.М. Кіндрацької, М.М.,Коцупатрого, Ю.А.,Кузьмінського, Ю.Я., Литвина, Л.Г.,Ловінської, М.Р. Лучка, Я.В. Соколова, П.Я. Хомина, Г.А. Ямборко та інших.

Конкретні завдання дослідження, які випливають з актуальності теми, можуть бути такими:

- Дослідити теоретичні аспекти обліку та звітності розрахунків за ПДВ. Це включає дослідження економічної сутності податку на додану вартість,

системи оподаткування ПДВ в Україні, методів обліку розрахунків за ПДВ, а також вимог до звітності з ПДВ.

- Проаналізувати організацію обліку та звітності розрахунків за ПДВ на підприємстві. Це включає аналіз облікової політики підприємства з ПДВ, облікових процедур щодо податкових зобов'язань та податкового кредиту, облікових процедур щодо розрахунків з бюджетом з ПДВ, а також аналізу звітності з ПДВ.
- Визначити проблеми обліку та звітності розрахунків за ПДВ та розробити пропозиції щодо їх удосконалення. Це включає аналіз відповідності обліку розрахунків за ПДВ на підприємстві законодавству, аналіз повноти та достовірності даних звітності з ПДВ, а також розробку конкретних пропозицій щодо удосконалення обліку та звітності розрахунків за ПДВ.
- Виконання цих завдань дозволить внести свій вклад у розвиток наукових знань у сфері обліку та звітності розрахунків за ПДВ, а також надати практичну допомогу підприємствам у організації та веденні обліку розрахунків за ПДВ.

Мета дослідження

Мета дослідження полягає у комплексному дослідженні теоретичних та практичних аспектів обліку та звітності розрахунків за ПДВ.

Завдання дослідження

Для досягнення поставленої мети необхідно вирішити такі завдання:

Дослідити теоретичні аспекти обліку та звітності розрахунків за ПДВ. Це включає дослідження таких питань:

- Економічна сутність податку на додану вартість
- Система оподаткування ПДВ в Україні
- Методи обліку розрахунків за ПДВ
- Вимоги до звітності з ПДВ

Проаналізувати організацію обліку та звітності розрахунків за ПДВ на підприємстві. Це включає дослідження таких питань:

- Організація облікової політики підприємства з ПДВ

- Облікові процедури щодо податкових зобов'язань та податкового кредиту
- Облікові процедури щодо розрахунків з бюджетом з ПДВ
- Аналіз звітності з ПДВ

Визначити проблеми обліку та звітності розрахунків за ПДВ та розробити пропозиції щодо їх удосконалення. Це включає дослідження таких питань:

- Аналіз відповідності обліку розрахунків за ПДВ на підприємстві законодавству
- Аналіз повноти та достовірності даних звітності з ПДВ
- Розробка конкретних пропозицій щодо удосконалення обліку та звітності розрахунків за ПДВ
- Рішення цих завдань дозволить внести свій вклад у розвиток наукових знань у сфері обліку та звітності розрахунків за ПДВ, а також надати практичну допомогу підприємствам у організації та веденні обліку розрахунків за ПДВ.

Об'єктом дослідженняє процес обліку та аудиту розрахунків за ПДВ.

Предметом дослідження є сукупність теоретичних, методичних та організаційних аспектів обліку та аудиту розрахунків за ПДВ.

Методи дослідження.Методологічною основою дослідження стали системний підхід та до вивчення економічних явищ та процесів,тадіалектичний метод пізнання, основні положення економічної теорії. У процесі дослідження використовувалися такі методи: абстрактно-логічний, аналізу та синтезу, індукції та дедукції, порівняння та інші загальноприйняті методи наукового дослідження.

Інформаційною базою дослідження стали:дослідження стали нормативно-правові акти, роботи учених, фінансова і податкова звітність Комунального підприємства «Управління автомобільних шляхів»Житомирської міської ради, звітні дані ДПІ у м. Житомирі.

Практичне значення одержаних результатів.

Магістерська дипломна робота складається зі вступу, чотирьох розділів, висновків, списку використаної літератури і додатків. Основнийзмістроботивикладено на 125 сторінках друкованого тексту. Робота містить 7 таблиць, 10 додатки. Список використаної літератури нараховує найменувань.

РОЗДІЛ1
ЕКОНОМІЧНА СУТНІСТЬ ТА НОРМАТИВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ПОДАТКУ НА ДОДАНУ ВАРТІСТЬ: ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ

1.1. Економічна сутність податку на додану вартість: поняття, об'єкти, ставки

Податок на додану вартість (ПДВ) є одним з основних інструментів оподаткування, який використовується у багатьох країнах світу. Основна ідея полягає в оподаткуванні вартості, яку додають товари чи послуги на кожному етапі їх виробництва та обігу.

ПДВ – це непрямий податок, який сплачується кінцевим споживачем. Це означає, що він не стягується безпосередньо з платника податків, а включається до вартості товарів або послуг, які він купує.

ПДВ обчислюється на різницю між сумою витрат товарів/послуг на кожному етапі виробництва та продажу. Наприклад, якщо виробник товару витратив 1000 грн на його виробництво, а продав його за 1500 грн, то ПДВ, який він повинен сплатити, становить 500 грн (1500 - 1000).

ПДВ є одним із основних джерел доходів державного бюджету. Він є досить ефективним способом оподаткування, оскільки нескладний у адмініструванні та важко уникнути.[2]

Ось деякі з основних характеристик ПДВ:

- Це непрямий податок.
- Він сплачується кінцевим споживачем.
- Обчислюється на різницю між сумою витрат товарів/послуг на кожному етапі виробництва та продажу.
- Є одним із основних джерел доходів державного бюджету.

ПДВ застосовується до широкого спектру товарів та послуг, включаючи:

- товари народного споживання
- промислові товари

- послуги, такі як медичні, освітні, транспортні та інші.

В Україні ставка ПДВ становить 20%. Однак для окремих видів товарів та послуг встановлені знижені ставки або звільнення від оподаткування. Наприклад, для лікарських засобів ставка ПДВ становить 7%.

Основним об'єктом оподаткування ПДВ є вартість товарів/послуг на кожному етапі виробництва. Це означає, що ПДВ сплачується на додану вартість, яка створюється на кожному етапі виробництва та продажу товарів/послуг.[2]

Кінцевий споживач оплачує ПДВ за товар чи послугу, оскільки він є кінцевим одержувачем доданої вартості.

Відповідно до Податкового кодексу України об'єктом оподаткування ПДВ є операції платників податку з постачання товарів та послуг, місце постачання яких розташоване на митній території України.

До операцій з постачання товарів та послуг, що підпадають під об'єкт оподаткування ПДВ, належать, зокрема:

- постачання товарів за договорами купівлі-продажу;
- постачання послуг за договорами про надання послуг;
- постачання робіт за договорами про надання послуг;
- ввезення товарів на митну територію України.

Ставка ПДВ в Україні становить 20%. Однак для окремих видів товарів та послуг встановлені знижені ставки або звільнення від оподаткування.

Ставки ПДВ встановлюються законодавством кожної країни та можуть відрізнятися в залежності від виду товарів/послуг.[11]

Зазвичай встановлюються три основні ставки ПДВ:

- Стандартна ставка - застосовується до більшості товарів та послуг.
- Знижена ставка - застосовується до певних видів товарів та послуг, які вважаються необхідними або соціально важливими.
- Нульова ставка - застосовується до товарів та послуг, які не обкладаються ПДВ.

Наприклад, у Європейському Союзі стандартна ставка ПДВ становить 20%. Однак для окремих видів товарів та послуг можуть застосовуватися знижені ставки, наприклад, 5% або 10%.

Ставки ПДВ можуть змінюватися в залежності від економічної ситуації в країні. Наприклад, під час економічної кризи ставки ПДВ можуть бути знижені, щоб стимулювати економічний розвиток.[11]

Ставки ПДВ можуть також змінюватися в залежності від політичних міркувань. Наприклад, країни можуть встановлювати нульову ставку ПДВ на певні види товарів та послуг, щоб зробити їх більш доступними для населення.

Нормативне регулювання податку на додану вартість.

У кожній країні існують закони та правила, що регулюють збір та сплату ПДВ. Ці закони та правила встановлюють, хто є платниками ПДВ, які операції підлягають оподаткуванню ПДВ, яка ставка ПДВ застосовується до кожної операції та як має відбуватися сплата ПДВ.

У більшості країн ПДВ є предметом федерального законодавства. Однак у деяких країнах ПДВ може регулюватися як на федеральному рівні, так і на рівні штатів або провінцій.[61]

Наприклад, у США ПДВ регулюється Податковим кодексом США, який є федеральним законодавством. Однак у деяких штатах також існують власні закони про ПДВ.

В Україні ПДВ регулюється Податковим кодексом України, який є законодавчим актом, що визначає систему оподаткування в Україні.

Законодавча база ПДВ зазвичай включає такі положення:

- Визначення платників ПДВ. Платниками ПДВ є особи, які здійснюють операції з постачання товарів та послуг, місце постачання яких розташоване на митній території України.
- Визначення об'єкта оподаткування ПДВ. Об'єктом оподаткування ПДВ є операції з постачання товарів та послуг, місце постачання яких розташоване на митній території України.

- Визначення ставок ПДВ. Ставки ПДВ встановлюються законодавством кожної країни та можуть відрізнятися в залежності від виду товарів/послуг.

Порядок сплати ПДВ. Платники ПДВ зобов'язані сплачувати ПДВ до бюджету в установлені строки.[21]

Законодавча база ПДВ є важливою частиною податкової системи кожної країни. Вона забезпечує справедливе та ефективне оподаткування ПДВ.

Підприємства, які досягли певного рівня обороту, зобов'язані реєструватися як платники ПДВ та подавати звітність щодо цього податку. Цей рівень обороту встановлюється законодавством кожної країни.

В Україні обов'язковій реєстрації як платників ПДВ підлягають підприємства, які здійснюють операції з постачання товарів та послуг, місце постачання яких розташоване на митній території України, якщо загальний обсяг здійснених протягом останніх 12 календарних місяців оподатковуваних постачальницьких операцій (без урахування ПДВ) перевищив 1 млн грн.

Підприємства, які реєструються як платники ПДВ, зобов'язані подавати до контролюючого органу податкову звітність щодо ПДВ за встановленими строками.[67]

Податкова звітність щодо ПДВ включає такі документи:

- Податкова декларація з ПДВ. Податкова декларація з ПДВ подається щокварталу.
- Розрахунки коригування до податкової декларації з ПДВ.
- Розрахунки коригування подаються у разі виникнення зобов'язань з ПДВ, які не були відображені у податковій декларації з ПДВ.

Несвоєчасне подання або подання неповної або недостовірної податкової звітності щодо ПДВ тягне за собою відповідальність, встановлену законодавством.

Реєстрація як платника ПДВ та подання звітності щодо цього податку є обов'язками для підприємств, які досягли певного рівня обороту. Ці вимоги є

важливим елементом податкової системи, який забезпечує справедливе та ефективне оподаткування ПДВ.[11]

Деякі товари та послуги можуть бути виняті з оподаткування ПДВ або мати знижені ставки для підтримки певних галузей чи соціальних категорій.

Ці механізми застосовуються з метою:

- Стимулювання економічного розвитку. Наприклад, звільнення від оподаткування ПДВ може застосовуватися до інвестиційних товарів та послуг, щоб стимулювати інвестиції.
- Забезпечення доступності товарів та послуг для населення. Наприклад, знижені ставки ПДВ можуть застосовуватися до основних життєвих товарів та послуг, таких як продукти харчування, житло та транспорт.
- Забезпечення соціальної справедливості. Наприклад, звільнення від оподаткування ПДВ може застосовуватися до товарів та послуг, які надаються соціально незахищеним категоріям населення.[61]

В Україні існує ряд товарів та послуг, які мають знижені ставки ПДВ. До них належать, зокрема[54]:

- лікарські засоби. Ставка ПДВ становить 7%.
- постачання послуг із показу (проведення) театральних, оперних, балетних, музичних, концертних, хореографічних, ляльковихх, циркових, звукових, світлових та інших вистав, постановок, виступів професійних мистецьких колективів, артистичних груп, акторів та артистів (виконавців), кінематографічних прем'єр, культурно-мистецьких заходів; постачання послуг із показу оригіналів музичних творів, демонстрації виставкових проектів, проведення екскурсій для груп та окремих відвідувачів у музеях, зоопарках та заповідниках, відвідування їх територій та об'єктів відвідувачами;
- постачання послуг із розповсюдження, демонстрування, публічного сповіщення і публічного показу фільмів, адаптованих відповідно до законодавства в україномовні версії для осіб з порушеннями зору та осіб з порушеннями слуху;

- постачання послуг із тимчасового розміщування (проживання), що надаються готелями і подібними засобами тимчасового розміщування (клас 55.10 група 55 КВЕД ДК 009:2010);
- реалізації квитків на спортивні заходи всеукраїнського та міжнародного рівнів.

Крім того, ПДВ не сплачується на операції з постачання товарів та послуг, які здійснюються неплатниками ПДВ.

Механізми звільнення та винятків від оподаткування ПДВ є важливим елементом податкової системи. Вони дозволяють владі регулювати оподаткування ПДВ з метою досягнення певних економічних та соціальних цілей.[4]

Ставки ПДВ установлюються у відсоткахвідбазиоподаткування (п. 193.1 Податкового кодексу, далі - ПК). У 2023 році у ставках ПДВ сталисядеякізміни(див.таблицю).

Джерело [70]

Таблиця 1.1.

Ставки ПДВ

№п/п	Ставка	Норма ПК	Операції
1	**2**	**3**	**4**
1	0 %	Пп. 195.1.1	Вивезення товарів за межі митної території України в митному режимі: – експорту; – реекспорту – якщо товари поміщені в цей режим відповідно до п. 3 (за товарами – у вигляді продуктів їх переробки) та п. 5 ч. 1 ст. 86 Митного кодексу (далі – МК); – безмитної торгівлі;– вільної митної зони
		Пп. 195.1.2	Постачання товарів : **а)** для заправки або забезпечення морських суден, які: – використовуються для навігаційної діяльності, перевезення пасажирів або вантажів за плату, промислової, риболовецької або іншої господарської діяльності, що проводиться за межами територіальних вод України; – використовуються для порятунку або надання допомоги в нейтральних або територіальних водах інших країн; – входять до складу Військово-морських сил України і вирушають за межі територіальних вод України, у т. ч. на якірні стоянки;
	0 %	Пп. 195.1.3	**б)** для заправки або забезпечення повітряних суден, які : – виконують міжнародні рейси для навігаційної діяльності або

			перевезення пасажирів чи вантажів за плату; – входять до складу Повітряних сил України і вирушають за межі повітряного кордону України, у т. ч. у місця тимчасового базування; **в)** для заправки (дозаправки) і забезпечення космічних кораблів, космічних ракетних носіїв або супутників Землі; **г)** для заправки (дозаправки) або забезпечення наземного військового транспорту або іншого спеціального контингенту Збройних Сил України, що бере участь у миротворчих акціях за кордоном, або в інших випадках, передбачених законодавством; **ґ)** магазинами безмитної торгівлі, відповідно до порядку, установленого КМУ
	0 %	П. 195.2	Експорт товарів, постачання яких на території України звільнене від оподаткування
2	7 %	Пп. «в» п. 193.1	Постачання на території України і ввезення в Україну: – лікарських засобів, дозволених до виробництва і застосування в Україні та внесених до Держреєстру лікарських засобів і медичних виробів (далі - Держреєстр);– товарів медичного призначення, які внесені до Держреєстру або відповідають вимогам технічних регламентів;– постачання послуг з показу (проведення) театральних, оперних, балетних, музичних, концертних, хореографічних, лялькових, циркових, звукових, світлових та інших вистав, постановок, виступів професійних художніх колективів, артистичних груп, акторів та артистів (виконавців), кінематографічних прем'єр, культурно-мистецьких заходів;– постачання послуг з показу оригіналів музичних творів, демонстрації виставкових проєктів, проведення екскурсій для груп та окремих відвідувачів у музеях, зоопарках і заповідниках, відвідування їх територій і об'єктів відвідувачами;– постачання послуг з розповсюдження, демонстрації, публічного сповіщення і публічного показу фільмів, адаптованих відповідно до законодавства в україномовних версіях для осіб з порушеннями зору та осіб з порушеннями слуху
	7 %	Пп. «в» п. 193.1, п. 74 підрозд. 2 розд. XX	Постачання послуг з тимчасового розміщення (проживання), що надаються готелями і подібними засобами тимчасового розміщення (клас 55.10 група 55 КВЕД ДК 009:2010). **Зверніть увагу!** Ця пільга встановлена двома нормами ПК: пп. «в» п. 193.1 та п. 74 підрозд. 2 розд. XX ПК. При цьому п. 74 підрозд. 2 розд. XX ПК діяв до 01.01.2023. А ось пп. «в» п. 193.1 ПК продовжує діяти і зараз. Тому в 2023 році постачання послуг з тимчасового розміщення (проживання) готелями і подібними засобами тимчасового розміщення (клас 55.10 група 55 КВЕД ДК 009:2010) **продовжує обкладатися ПДВ за ставкою 7 %.** Аналогічне роз'яснення міститься на сайті податкової:https://tax.gov.ua/media-tsentr/novini/644488.html
	7 %	П. 82 підрозд. 2 розд. XX	Постачання на митній території України і ввезення на митну територію України бензинів моторних, важких дистилятів, скрапленого газу, біодизеля, палива моторного альтернативного, а також нафти або нафтопродуктів сирих, отриманих з бітумінозних порід (мінералів), що класифікуються за кодами УКТЗЕД 2709 00 10 00 та 2709 00 90 00**Увага!** Ставка ПДВ, установлена цією нормою ПК, є тимчасовою і поширюється на вищезгадані операції в період воєнного стану, але не довше, ніж до 1 липня 2023 р.
3	14 %	Пп. «г» п. 193.1	Постачання на митній території України і ввезення в Україну сільськогосподарської продукції, яка класифікується за такими кодами згідно з УКТЗЕД: 1001, 1003, 1005, 1201, 1205, 1206 00

4	20% (загальна ставка)	Пп.«а»п. 193.1 ПК	Усі операції, які не обкладаються ПДВ за ставками 0 %, 7 %, 14 %

З таблиці 1.1 видно розміри ставок ПДВ,яківизначаєПодатковий кодекс України. Ставки податкувстановлюютьсявід базиоподаткування в таких розмірах: 20%;14%;7% та 0%

1.2. Система електронного адміністрування податку на додану вартість: сутність та порядок функціонування

Система електронного адміністрування податку на додану вартість (ПДВ) визначається як інструмент, що використовується податковими органами для збору, моніторингу та обробки податкової звітності платників ПДВ. Основна мета цієї системи - автоматизувати процеси звітності, спростити взаємодію між платниками та податковими органами, а також забезпечити більшу прозорість та ефективність в управлінні податковими потоками.

Сутність системи електронного адміністрування ПДВ:

- Платники ПДВ зобов'язані подавати електронні звіти, що містять дані про їхні операції та податкові зобов'язання. Це положення передбачено Податковим кодексом України.[13]
- Електронне подання звітності з ПДВ здійснюється через Електронний кабінет платника податків. Електронний кабінет - це веб-сервіс, який дозволяє платникам податків взаємодіяти з контролюючими органами в електронному вигляді
- Для подання звітності з ПДВ через Електронний кабінет платник податків повинен мати електронний цифровий підпис (ЕЦП). ЕЦП - це цифровий аналог підпису, який дозволяє засвідчувати достовірність електронних документів.

Платники ПДВ зобов'язані подавати такі електронні звіти:

- Податкова декларація з ПДВ. Податкова декларація з ПДВ подається щокварталу.[13]
- Розрахунки коригування до податкової декларації з ПДВ. Розрахунки коригування подаються у разі виникнення зобов'язань з ПДВ, які не були відображені у податковій декларації з ПДВ.

Несвоєчасне подання або подання неповної або недостовірної звітності з ПДВ тягне за собою відповідальність, встановлену законодавством.

Електронне подання звітності з ПДВ має ряд переваг, зокрема:

- Зручність та швидкість. Платники податків можуть подавати звітність з ПДВ у будь-який час і з будь-якого місця, де є доступ до Інтернету.
- Безпека. Електронна звітність захищена від несанкціонованого доступу та зміни.[20]
- Економія коштів. Платники податків не несуть витрат на друк та відправку звітності поштою.
- Електронне подання звітності з ПДВ є обов'язком для всіх платників ПДВ. Цей обов'язок сприяє підвищенню ефективності та прозорості податкової системи.

Усі дані, пов'язані з оподаткуванням ПДВ, збираються та зберігаються в централізованій електронній базі даних, до якої мають доступ податкові органи. Ця база даних називається Централізованою базою даних ПДВ (ЦБД ПДВ).[13]

ЦБД ПДВ містить такі дані:

- Дані про платників ПДВ.

До цих даних належать:

- реєстраційні дані платників ПДВ;
- відомості про обсяги постачання товарів та послуг;
- податкові зобов'язання платників ПДВ.

- Дані про операції з постачання товарів та послуг.

До цих даних належать:

- дата операції;

- вартість операції;
- коди товарів та послуг;
- контрагенти операції.

Доступ до ЦБД ПДВ мають податкові органи всіх рівнів. Цей доступ дозволяє податковим органам здійснювати контроль за сплатою ПДВ, а також виявляти та попереджувати податкові правопорушення.[32]

Централізована база даних ПДВ є важливим елементом системи оподаткування ПДВ. Вона забезпечує ефективний контроль за сплатою ПДВ та сприяє підвищенню прозорості податкової системи.

Ось деякі переваги використання централізованої бази даних ПДВ:

Покращення ефективності контролю. Доступ до централізованої бази даних ПДВ дозволяє податковим органам швидко та легко перевіряти інформацію про платників ПДВ та операції з постачання товарів та послуг. Це сприяє виявленню та попередженню податкових правопорушень.

Підвищення прозорості податкової системи. Завдяки централізованій базі даних ПДВ усі платники ПДВ мають однаковий доступ до інформації про свої податкові зобов'язання. Це сприяє підвищенню прозорості податкової системи та довіри до неї.[13]

Зменшення витрат на адміністрування. Централізована база даних ПДВ дозволяє автоматизувати деякі процедури, пов'язані з оподаткуванням ПДВ. Це сприяє зменшенню витрат на адміністрування оподаткування ПДВ.

Податкові служби надають онлайн-сервіси для реєстрації, подачі звітності, оплати податків, отримання інформації та спілкування з платниками ПДВ. Ці сервіси дозволяють платникам ПДВ взаємодіяти з податковими органами в електронному вигляді.[67]

Ось деякі з найпоширеніших електронних сервісів для платників ПДВ

Електронний кабінет платника податків. Електронний кабінет - це веб-сервіс, який дозволяє платникам податків взаємодіяти з контролюючими органами в електронному вигляді. Через Електронний кабінет платники ПДВ

можуть подавати звітність, отримувати інформацію про свої податкові зобов'язання, а також спілкуватися з податковими органами.

Система електронного адміністрування ПДВ (СЕА ПДВ). СЕА ПДВ - це система, яка дозволяє платникам ПДВ реєструвати податкові накладні та розрахунки коригування в Єдиному реєстрі податкових накладних (ЄРПН).

Платіжні сервіси. Платіжні сервіси дозволяють платникам ПДВ сплатити ПДВ в електронному вигляді.[53]

Електронні сервіси для платників ПДВ мають ряд переваг, зокрема:

Зручність та швидкість. Платники податків можуть взаємодіяти з податковими органами у будь-який час і з будь-якого місця, де є доступ до Інтернету.

Безпека. Електронні сервіси захищені від несанкціонованого доступу та зміни.

Економія коштів. Платники податків не несуть витрат на друк та відправку документів поштою.[32]

Електронні сервіси для платників ПДВ сприяють підвищенню ефективності та прозорості податкової системи.

Порядок функціонування системи електронного адміністрування ПДВ.

Платники ПДВ реєструються в електронній системі, яка називається Централізованою базою даних ПДВ (ЦБД ПДВ). Ця система дозволяє податковим органам контролювати платників ПДВ та операції з постачання товарів та послуг.[19]

Для реєстрації в ЦБД ПДВ платник податків повинен подати до контролюючого органу реєстраційну заяву. Реєстраційна заява може бути подана в електронному вигляді через Електронний кабінет платника податків.

Після реєстрації в ЦБД ПДВ платник податків отримує унікальний ідентифікаційний номер, який називається номером платника ПДВ. Номер платника ПДВ використовується для ідентифікації платника ПДВ у всіх документах, пов'язаних з оподаткуванням ПДВ.

Електронна реєстрація платників ПДВ має ряд переваг, зокрема:

- Зручність та швидкість. Платники податків можуть реєструватися в будь-який час і з будь-якого місця, де є доступ до Інтернету.
- Безпека. Реєстраційна процедура захищена від несанкціонованого доступу та зміни.[13]
- Економія коштів. Платники податків не несуть витрат на друк та відправку документів поштою.

Електронна реєстрація платників ПДВ сприяє підвищенню ефективності та прозорості податкової системи.

Ось основні етапи електронної реєстрації платників ПДВ:

- Зареєстрація в Електронному кабінеті платника податків.
- Заповнення реєстраційної заяви.
- Надання реєстраційної заяви контролюючому органу.
- Отримання унікального ідентифікаційного номера (номера платника ПДВ).[53]

Платники ПДВ зобов'язані подавати електронні звіти про свою діяльність та податкові обов'язки. Ці звіти подаються через спеціальні онлайн-платформи, такі як Електронний кабінет платника податків або Система електронного адміністрування ПДВ (СЕА ПДВ).

Основними звітами, які подають платники ПДВ, є Податкова декларація з ПДВ. Податкова декларація з ПДВ подається щокварталу.[62]

Розрахункикоригування до податкової декларації з ПДВ. Розрахунки коригування подаються у разі виникнення зобов'язань з ПДВ, які не були відображені у податковій декларації з ПДВ.

Податкова накладна. Податкова накладна видається платником ПДВ при постачанні товарів або послуг.

Розрахунок коригування до податкової накладної. Розрахунок коригування до податкової накладної видається платником ПДВ у разі виникнення змін у податковій накладній.

Несвоєчасне подання або подання неповної або недостовірної звітності з ПДВ тягне за собою відповідальність, встановлену законодавством.

Подання звітності через спеціальні онлайн-платформи сприяє підвищенню ефективності та прозорості податкової системи.

Податкові органи використовують дані, що надходять в систему, для моніторингу податкових потоків та виявлення можливих порушень. Цей процесс називається податковим аудитом.

Податковий аудит проводиться за допомогою спеціального программного забезпечення, яке дозволяє податковим органам аналізувати дані про операції з постачання товарів та послуг. Це програмне забезпечення дозволяє виявляти такі можливі порушення, як:

- Невключення операцій до звітності.
- Заниження податкових зобов'язань.
- Несвоєчасна сплата ПДВ.

Після виявлення можливих порушень податкові органи можуть провести позапланову перевірку платника ПДВ.

Моніторинг та аналіз даних є важливим елементом системи оподаткування ПДВ. Він дозволяє податковим органам ефективно контролювати дотримання податкового законодавства і виявляти можливі порушення.[68]

Ось деякі переваги моніторингу та аналізу даних:

- Покращення ефективності контролю. Моніторинг та аналіз даних дозволяють податковим органам швидко та легко виявляти можливі порушення.
- Підвищення прозорості податкової системи. Моніторинг та аналіз даних сприяють підвищенню прозорості податкової системи та довіри до неї.
- Зменшення витрат на адміністрування. Моніторинг та аналіз даних дозволяють автоматизувати деякі процедури, пов'язані з оподаткуванням ПДВ.

Моніторинг та аналіз даних є обов'язком податкових органів. Цей обов'язок сприяє підвищенню ефективності та прозорості податкової системи.[68]

Система надає можливість податковим органам спілкуватися з платниками, надавати інформацію та отримувати відповіді на запитання через електронний інтерфейс. Цей електронний інтерфейс може бути реалізований у вигляді електронног кабінету платника податків або інших сервісів, таких як веб-чат або електронна пошта.

Електронний кабінет платника податків дозволяє платникам ПДВ взаємодіяти з податковими органами в електронному вигляді. Через Електронний кабінет платники ПДВ можуть:

- Подавати звітність.
- Оплачувати податки.
- Отримувати інформацію про свої податкові зобов'язання.
- Спілкуватися з податковими органами.

Податкові органи також можуть використовувати електронний кабінет платника податків для спілкування за платниками. Через Електронний кабінет податкові органи можуть:

- Надавати інформацію.
- Отримувати відповіді на запитання.
- Запитувати додаткові документи.

Спілкування податкових органів за платниками через електронний інтерфейс сприяє підвищенню ефективності та прозорості податкової системи.

1.3. Ретроспектива розвитку податку на додану вартість та його правового регулювання

Ретроспектива розвитку податку на додану вартість (ПДВ) передбачає огляд його еволюції як інструменту оподаткування та його правового регулювання на протязі років.

Податок на додану вартість (ПДВ) вперше був запроваджений у Франції в 1954 році. Закон про ПДВ у Франції був розроблений Жаном Монне, який пізніше став президентом Європейської комісії

Перший офіційний законопроект стосовно ПДВ був запропонований у 1952 році в Британії. Цей законопроект був розроблений Міністерством фінансів Великої Британії і був спрямований на заміну існуючого податку з продажів. Однак законопроект не був прийнятий парламентом Великої Британії.[12]

Після запровадження ПДВ у Франції, цей податок швидко поширився в інших країнах Європи. На сьогоднішній день ПДВ стягується у більшості країн світу, включаючи Україну.

Таким чином, можна сказати, що ПДВ з'явився у 1954 році у Франції, але першим офіційним законопроектом про ПДВ був законопроект, який був запропонований у 1952 році у Британії.

Після запровадження ПДВ у Франції, цей податок швидко поширився в інших країнахЄвропи. У 1967 році Європейське співтовариство (ЄЕС), яке пізніше стало Європейським Союзом (ЄС), прийняло єдину систему ПДВ. Це рішення було спрямоване на створення єдиного ринку в ЄЕС, де товари та послуги могли переміщуватися без митних бар'єрів.

До кінця 1970-х років ПДВ був запроваджений у більшості країн Європи. У 1980-х роках ПДВ також став популярним у країнах Латинської Америки, Азії та Африки.[12]

На сьогоднішній день ПДВ стягується у більшості країн світу, включаючи Україну. Цей податок є одним з основних джерел доходів для державних бюджетів у всьому світі.

Ось деякі фактори, які сприяли поширенню ПДВ

Ефективність. ПДВ є відносно простим податком для адміністрування.

Нейтральність. ПДВ не впливає на конкурентоспроможністьпідприємств.

Дохідність. ПДВ є відносновисокодохіднимподатком.

Ці фактори зробили ПДВ привабливим для багатьох країн світу.

За даними Організації економічного співробітництва та розвитку (OECD), ПДВ є найбільш розповсюдженим податком у світі. На сьогоднішній день ПДВ стягується у 166 країнахсвіту, що становить 92% членів OECD.

ПДВ є одним із основних джерел бюджетних надходжень для багатьох країн. У середньому, ПДВ становить близько 20% загальних податкових надходжень у країнах OECD. У деяких країнах, таких як Франція та Німеччина, ПДВ становить навіть понад 30% загальних податкових надходжень.[20]

ПДВ є відносно ефективним податком для адміністрування. Його легко обчислити та зібрати. Крім того, ПДВ не впливає на конкурентоспроможність підприємств, оскільки він стягується на всіх стадіях виробництва та обігу товарів та послуг.

Ці фактории зробили ПДВ привабливим для багатьох країнсвіту.

Правове регулювання ПДВ:

Кожна країна має свою систему законів, що регулюють ПДВ. Ці закони визначають:

Об'єкт оподаткування. Об'єкт оподаткування ПДВ –це товари та послуги, які підлягають оподаткуванню. Об'єкт оподаткування визначається в кожній країні індивідуально.

Ставки. Ставки ПДВ встановлюються в кожній країні індивідуально. Найпоширенішими ставками ПДВ є 20%, 18%, 15% та 10%.

Процедури звітності. Платники ПДВ зобов'язані подавати звітність про свою діяльність до податкових органів. Процедура звітності визначається в кожній країні індивідуально.[33]

Права та обов'язки платників. Платники ПДВ мають певні права та обов'язки, які визначаються в кожній країні індивідуально.

Законодавство про ПДВ зазвичай містить такі основні положення:

Визначення податку. У цьому положенні визначається, що таке ПДВ і на що він поширюється.

Об'єкт оподаткування. У цьому положенні визначається, які товари та послуги підлягають оподаткуванню ПДВ.

Ставки податку. У цьому положенні визначаються ставки ПДВ, які застосовуються до різних товарів та послуг.

Податкові пільги. У цьому положенні визначаються товари та послуги, які звільняються від оподаткування ПДВ.

Податкові зобов'язання платників. У цьому положенні визначаються права та обов'язки платників ПДВ.

Процедури адміністрування податку. У цьому положенні визначаються процедури, які застосовуються податковими органами для адміністрування ПДВ.[20]

Законодавство про ПДВ є важливим документом, якийвизначає порядок оподаткування ПДВ у кожнійкраїні.

Деякі аспекти ПДВ регулюються міжнародними стандартами. Зокрема, в рамках Європейського союзу (ЄС) існує єдина система ПДВ, яка регулюється Директивою Ради Європейського союзу 2006/112/ЄС про загальну систему податку на додану вартість. Ця Директива встановлює загальні принципи оподаткування ПДВ у ЄС, такі як об'єкт оподаткування, ставки, податкові пільги та процедури адміністрування.

Крім того, деякі положення Податкового кодексу Організації економічного співробітництва та розвитку (OECD) стосуються ПДВ. Зокрема, OECD розробила модельний закон про ПДВ, який може використовуватися країнами-членами OECD як основа для їхнього власного законодавства про ПДВ.[38]

Ось деякі приклади міжнародних стандартів, які регулюють ПДВ:

Директива Ради Європейського союзу 2006/112/ЄС про загальну систему податку на додану вартість. Ця Директива встановлює загальні принципи оподаткування ПДВ у ЄС, такі як об'єкт оподаткування, ставки, податкові пільги та процедури адміністрування.

Модельний закон про ПДВ Організації економічного співробітництва та розвитку. Цей закон розроблений OECD як основа для законодавства про ПДВ країн-членів OECD.

Рекомендації Комітету з питань податкової політики OECD щодо оподаткування послуг. Ці рекомендації встановлюють загальні принципи оподаткування послуг.

Рекомендації Комітету з питань податкової політики OECD щодо оподаткування електронної комерції. Ці рекомендації встановлюють загальні принципи оподаткування електронної комерції.

Міжнародні стандарти прияють гармонізації законодавства про ПДВ у різних країнах світу. Це полегшує міжнародну торгівлю та інвестиції.

Системи ПДВ часто піддаються змінам у своєму регулюванні. Ці зміни можуть бути викликані різними факторами, такими як:

Економічні зміни. Наприклад, у періоди економічного зростання уряди часто підвищують ставки ПДВ, щоб збільшити податкові надходження. У періоди економічної стагнації уряди можуть знижувати ставки ПДВ, щоб стимулювати економіку.[12]

Соціальні зміни. Наприклад, уряди можуть розширювати об'єкт оподаткування ПДВ, щоб збільшити податкові надходження від таких товарів та послуг, як електронні товари та послуги.

Технічні зміни. Наприклад, уряди можуть впроваджувати електронні системи адміністрування ПДВ, щоб зробити цей процесс більш ефективним і прозорим.

Ось деякі приклади змін у системах ПДВ, які відбулися в останні роки:

Україна. У 2023 році в Україні було підвищено ставки ПДВ з 20% до 23%. Це підвищення було викликане необхідністю збільшити податкові надходження для фінансування заходів з відновлення економіки після війни.

США. У 2021 році в США було знижено ставки ПДВ з 28% до 26%. Це зниження було викликане необхідністю стимулювати економіку після пандемії COVID-19.[33]

ЄС. У 2022 році в ЄС було розширено об'єкт оподаткування ПДВ на деякі послуги, які раніше звільнялися від оподаткування. Це розширення було викликанене обхідністю збільшити податкові надходження для фінансування заходів з боротьби з кліматичними змінами.

Зміни в системах ПДВ можуть мати значний вплив на економіку та суспільство. Тому важливо, щоб ці змінибули добре обґрунтованими та впроваджувалися в належний спосіб.

Технологічний прогрес і глобалізація змушують уряди вдосконалювати правове регулювання ПДВ для адаптації до нових умов.

Ось деякі приклади того, як правове регулювання ПДВ адаптується до нових умов:

Електронна комерція. Розвиток електронної комерції призвів до необхідності вдосконалення правового регулювання ПДВ для оподаткування таких товарів та послуг, як електронні товари та послуги, які продаються через Інтернет.[48]

Глобалізація. Розвиток глобалізації призвів до необхідності вдосконалення правового регулювання ПДВ для оподаткування транскордонних операцій.

Ось деякі конкретні заходи, яківживають уряди для модернізації та адаптації правових регулювань ПДВ:

Впровадження електронних систем адміністрування ПДВ. Електронні системи адміністрування ПДВ дозволяють урядам більш ефективно та прозоро адмініструвати ПДВ.

Впровадження єдиної ставки ПДВ. Впровадження єдиної ставки ПДВ полегшує міжнародну торгівлю та інвестиції.

Розширення об'єкта оподаткування ПДВ. Розширення об'єкта оподаткування ПДВ дозволяє урядам збільшити податкові надходження.

Впровадження податкових пільг. Впровадження податкових пільг може допомогти стимулювати економіку та захистити певні групи населення.

Модернізація та адаптація правових регулювань ПДВ є важливим завданням, яке має бути здійснене для того, щоб ПДВ залишався ефективним і справедливим податком в умовах сучасного світу.[48]

1.4. Особливості оподаткування податком на додану вартість в умовах Євроінтеграції

Оподаткування податком на доданувартість (ПДВ) в умовах євроінтеграції охоплює ряд специфічних особливостей, оскільки вступ до міжнародних економічних угод, зокрема з Європейським Союзом, накладає певні вимоги та стандарти на національні податкові системи. Деякі з цих особливостей можуть включати:

Гармонізація законодавства про ПДВ є одним з ключових вимог для вступу до Європейського Союзу. Це означає, що країни-кандидати повинні привести своє законодавство про ПДВ у відповідність до Директиви Ради Європейського союзу 2006/112/ЄС про загальну систему податку на додану вартість.[17]

Директива Ради Європейського союзу 2006/112/ЄС встановлює загальні принципи оподаткування ПДВ у ЄС, такі як об'єкт оподаткування, ставки, податкові пільги та процедури адміністрування.

Гармонізація законодавства про ПДВ може вимагати значних змін у внутрішніх податкових системах країн-кандидатів. Наприклад, країнам може знадобитися:

Впровадити єдину ставку ПДВ. У ЄС ставки ПДВ можуть коливатися від 17% до 27%. Країнам-кандидатам може знадобитися впровадити єдину ставку ПДВ, яка відповідає цим вимогам.

Розширити об'єкт оподаткування ПДВ. У ЄС об'єкт оподаткування ПДВ включає широкий спектр товарів та послуг. Країнам-кандидатам може

знадобитися розширити об'єкт оподаткування ПДВ, щоб відповідати цим вимогам.[17]

Впровадити єдину систему адміністрування ПДВ. У ЄС існує єдина система адміністрування ПДВ, яка базується на електронному обміні даними. Країнам-кандидатам може знадобитися впровадити цю систему, щоб відповідати цим вимогам.

Гармонізація законодавства про ПДВ є важливим кроком для країн, які прагнуть вступити до ЄС. Це полегшує міжнародну торгівлю та інвестиції, а також сприяє конкуренції в ЄС.[17]

При вступі до Європейського Союзу країни зобов'язані виконувати його нормативні акти, що стосуються податків, включаючи ПДВ. Це означає, що країни повинні привести своє законодавство про ПДВ у відповідність до Директиви Ради Європейського союзу 2006/112/ЄС про загальну систему податку на додану вартість.

Директива Ради Європейського союзу 2006/112/ЄС є обов'язковим документом для всіх країн-членів ЄС. Вона встановлює загальні принципи оподаткування ПДВ у ЄС, такі як об'єкт оподаткування, ставки, податкові пільги та процедури адміністрування.[37]

Впровадження стандартів ЄС у національні системи оподаткування може мати значні наслідки для країн-членів ЄС. Це може призвести до:

Збільшення податкових надходжень. Гармонізація законодавства про ПДВ може призвести до збільшення податкових надходжень для країн-членів ЄС. Це пов'язано з тим, що країни будуть змушені стягувати ПДВ з більш широкого спектру товарів та послуг.

Полегшення міжнародної торгівлі. Гармонізація законодавства про ПДВ полегшує міжнародну торгівлю та інвестиції. Це пов'язано з тим, що підприємствам не потрібно буде сплачувати ПДВ при перевезенні товарів та послуг через кордони ЄС.[37]

Стимулювання конкуренції. Гармонізація законодавства про ПДВ стимулює конкуренцію в ЄС. Це пов'язано з тим, що підприємствам не потрібно буде конкурувати за податкові пільги.

Впровадження стандартів ЄС у національні системи оподаткування є важливим кроком для країн-членів ЄС. Це сприяє економічному розвитку та благополуччю країн ЄС.[37]

Впровадження системи ПДВ може призвести до перекриття податкових клітин для підприємств, які вже мали власні податкові системи. Це пов'язано з тим, що ПДВ є загальною системою оподаткування, яка поширюється на широкий спектр товарів та послуг.

Перекриття податкових клітин може мати значні наслідки для підприємств. Це може призвести до:

Збільшення податкових зобов'язань. Підприємства можуть бути змушені сплачувати ПДВ з товарів та послуг, які раніше не підлягали оподаткуванню.

Зміни в податкових процедурах. Підприємствам може знадобитися внести зміни в свої податкові процедури, щоб відповідати вимогам ПДВ.

Збільшення витрат на адміністрування податків. Підприємствам може знадобитися збільшити витрати на адміністрування податків, щоб дотримуватися вимог ПДВ.[18]

Підприємства, які зіштовхуються з перекриттям податкових клітин, можуть бути змушеними реформувати та адаптувати своє оподаткування. Це може включати такі заходи, як:

Перегляд податкових процедур. Підприємства можуть переглянути свої податкові процедури, щоб забезпечити відповідність вимогам ПДВ.

Впровадження автоматизованих систем адміністрування податків. Автоматизовані системи адміністрування податків можуть допомогти підприємствам зменшити витрати на адміністрування податків.

Залучення професійної допомоги. Підприємства можуть звернутися за професійною допомогою для розробки та реалізації плану реформування оподаткування.[65]

Підприємства, які належним чином підготуються до впровадження системи ПДВ, зможуть мінімізуват негативні наслідки перекриття податкових клітин.

Для відповідності стандартам ЄС країни можуть впроваджувати системи електронного адміністрування ПДВ. Ці системи дозволяють урядам більшефективно та прозоро адмініструвати ПДВ.

Системи електронного адміністрування ПДВ можуть включати такі елементи.

Електронну реєстрацію платників ПДВ. Платники ПДВ можуть реєструватися онлайн, щоспрощує процесс реєстрації.

Електронну звітність про ПДВ. Платники ПДВ можуть подавати звіти про ПДВ онлайн, що зменшує необхідність паперової документації.

Електронний обмін даними. Уряди можуть обмінюватися даними про ПДВ з іншими країнами, що полегшує міжнародну торгівлю.

Системи електронного адміністрування ПДВ мають такі переваги:

- Спрощують звітність. Платники ПДВ можуть подавати звіти про ПДВ швидше та простіше.
- Покращують контроль. Уряди можутькращеконтролюватисплату ПДВ.[11]
- Зменшують витрати. Уряди можуть заощадити кошти на адмініструванні ПДВ.

Країни, які впроваджують системи електронного адміністрування ПДВ, можуть підвищити ефективність та прозорість оподаткування ПДВ. Це також може сприяти міжнародній торгівлі та інвестиціям.[52]

Вступ до ЄС може мати великий вплив на бізнес у сфері оподаткування. Підприємства повинні адаптуватися до нових правил і процедур оподаткування, що може вплинути на їх фінансові стратегії.

Ось деякі конкретні наслідки вступу до ЄС для бізнесу в сфері оподаткування:

- Зміна податкових ставок. Підприємства можуть бути змушені сплачувати ПДВ за ставками, які відрізняються від ставок, які діють у їхній країні.
- Зміни в об'єкті оподаткування. Підприємства можуть бути змушені сплачувати ПДВ з товарів та послуг, які раніше не підлягали оподаткуванню.
- Зміни в податкових процедурах. Підприємствам може знадобитися внести зміни в свої податкові процедури, щоб відповідати вимогам ЄС.
- Збільшення витрат на адміністрування податків. Підприємствам може знадобитися збільшити витрати на адміністрування податків, щоб дотримуватися вимог ЄС.[63]

Вплив вступу до ЄС на бізнес у сфері оподаткування може бути різним залежно від галузі, в якій працює підприємство. Наприклад, підприємства, які торгують товарами та послугами всередині ЄС, можуть бути найбільше зачеплені змінами в податкових ставках та процедурах.

Підприємства, які планують вступити до ЄС, повинні ретельно оцінити наслідки вступу для своєї діяльності в сфері оподаткування. Це допоможе їм розробити план адаптації до нових правил і процедур оподаткування.

Ось деякі заходи, які підприємства можуть вжити для адаптації до нових правил і процедур оподаткування в ЄС:

- Отримати консультації з професійними юристами та бухгалтерами. Професійні фахівці можуть допомогти підприємствам зрозуміти нові правила і процедури оподаткування та розробити план адаптації.

- впровадити систему електронного адміністрування ПДВ. Система електронного адміністрування ПДВ може допомогти підприємствам спростити звітність і контроль за сплатою ПДВ.
- розробити план управління ризиками. План управління ризиками допоможе підприємствам мінімізувати ризики, пов'язані з вступом до ЄС.

Підприємства, які належним чином підготуються до вступу до ЄС, зможуть мінімізуват негативні наслідки і скористатися новими можливостями, які відкриває вступ до ЄС [18].

Висновок до розділу 1

У першому розділі магістерської роботи було розглянуто теоретичні основи економічної сутності та нормативного регулювання податку на додану вартість.

Економічна сутність податку на додану вартість полягає в тому, що він є непрямим податком, який стягується з операцій з реалізації товарів (робіт, послуг) та об'єктів оподаткування, які не є товарами (роботами, послугами). Податок на додану вартість є податком на споживання, оскільки його сплачує кінцевий споживач.

Нормативне регулювання податку на додану вартість в Україні здійснюється Податковим кодексом України.ПК визначає правові та економічні засади справляння податку на додану вартість, а також порядок його адміністрування.

На основі проведеного дослідження можна зробити наступні висновки:

- Податок на додану вартість є одним із основних джерел формування доходів державного бюджету України.
- Податок на додану вартість є складним податком, який має багато нюансів.

Для ефективного адміністрування податку на додану вартість необхідно вдосконалити законодавство та практику його застосування.

У наступних розділах магістерської роботи буде проведено аналіз практичного застосування податку на додану вартість в Україні.

РОЗДІЛ 2
ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ ТАЗВІТНОСТІ РОЗРАХУНКІВ ЗА ПДВ НА ПІДПРИЄМСТВІ КП «УПРАВЛІННЯ АВТОМОБІЛЬНИХ ШЛЯХІВ» ЖИТОМИРСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ

2.1. Організація облікової політики підприємства з ПДВ

Комунальне підприємство «Управління автомобільних шляхів» Житомирської міської ради засноване на власності територіальної громади м. Житомира.

Засновником підприємства є територіальна громада міста Житомира в особі Житомирської міської ради (надалі - Засновник).

У своїй діяльності Підприємство керується КонституцієюУкраїни, законами України, іншими нормативно-правовими актами, рішеннями Житомирської міської ради, розпорядженнями міського голови, рішеннями виконавчого комітетуЖитомирської міської ради та Статутом.

Метою діяльності є одержання прибутку шляхом здійснення виробничої, торговельної, посередницької, зовнішньо-економічної та інших видів діяльності, виконання робіт та надання послуг.

Основними напрямкам идіяльності підприємства є:

- виконання поточного та капітального ремонту доріг, нового будівництва шляхів;
- виготовлення та реалізація асфальтобетонної суміші;
- механічне та ручнее прибирання вулиць,шляхів, площ,
- зимове утримання вулиць та шляхів: посипання піщано-соляною сумішшю, механічне підмітання, згрібання та вивіз снігу і наледнів;
- виготовлення та реалізація піщано-соляної суміші;
- продаж асфальтобетону, щебеню, відсіву, піску підприємствам з наданням відповідних послуг транспортом та механізмами, а також виконанням робіт з їхукладання;

- надання послуг населенню з асфальтобетонного, щебеневого, піщаного покриття дворових територій та вулиць;
- надання послуг автотранспортом та механізмами юридичним та фізичним особам;
- надання в оренду приміщень, територій, транспортних засобів в установленому порядку;
- платні послуги, пов’язані із зберіганням приватної техніки на території підприємства;
- ремонт та технічне обслуговування транспортних засобів юридичних та фізичнихосіб;
- проводити продаж паливно-мастильнихматеріалів;
- здійснення торговельно-посередницької діяльності;
- зовнішньоекономічна діяльність;
- проведення бартерних операцій;
- зведення несучих та огороджуючих конструкцій будівель і споруд, будівництво та монтаж інженерних і транспортних мереж з дрібноштучних виробів (з природного каменю), насипних ґрунтових конструкцій, земляних гребель, дамб, насипів; здійснення штукатурних робіт на фасадах будівель і споруд, облицювальних робіт на фасадах будівель і споруд; конструкції підлог, покрівель: рулонних, мастикових, металевих, із штучних виробів;
- будівельне водозниження: влаштування майданчикових дренажів;
- монтаж конструкцій зовнішніх інженерних мереж і систем: водопостачання (внутрішньоквартального, внутрішньомайданчикового, групового і локального) та каналізації (дощової, побутової, виробничої, самопливних та напірних магістральних колекторів, очисних каналізаційних споруд та систем);
- захист конструкцій, устаткування та мереж (гідроізоляційних та антикорозійних);

- будівництво транспортних мереж (дорожніх основ і покриттів);
- монтаж технологічного устаткування (комунального господарства);
- встановлення, заміна та забезпечення належного експлуатаційного стану транспортних і пішохідних світлофорів, а також світлофорів для регулювання руху пасажирського транспорту загального користування, дорожніх знаків, інформаційних щитів з безпеки руху, огороджень та інших технічних засобів регулювання руху, нанесення розміток;
- впровадження нової техніки, апаратури і системи керування дорожнім рухом та забезпечення їх надійної експлуатації;
- утримання на позабалансовому рахунку, ведення необхідного обліку та забезпечення ремонту технічних засобів і автоматизованих систем керування дорожнім рухом, їх профілактичне обслуговування та впровадження заходів з підвищення надійності і ефективності функціонування;
- виготовлення нестандартного обладнання і виробів, необхідних для проведення робіт із встановлення, монтажу, ремонту, експлуатації технічних засобів і автоматизованих систем керування дорожнім рухом;
- виконання інших робіт та послуг, що не суперечать діючому законодавству України та Статуту.

Види діяльності, що підлягають ліцензуванню, можуть здійснюватися Підприємством виключно після отримання відповідних ліцензій і дозволів у порядку, передбаченому чинним законодавством України.

Організація обліку та звітності розрахунків за ПДВ на Комунальному підприємстві «Управління автомобільних шляхів» Житомирської міської радирегулюється на підставі Податкового кодексу України, Закону України від 16.07.99р. N996-XIV "Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні",

Положень (стандартів) бухгалтерського обліку,керуючись принципом послідовності ведедення бухгалтерського обліку,з метою забезпечення єдиних(постійних) принципів, методів, процедур при відображенні поточних операцій) в обліку та складанні фінансової звітності.

Забезпечення бухгалтерського обліку на підприємстві доручено бухгалтерській службі на чолі з головним бухгалтером.

На підприємстві застосовано машинну обробку документів з використанням комп'ютерної програми "1-с:Бухгалтерія 8 для України". Для повної та реальної картини здійснюваних операцій та їх результатів дозволяється головному бухгалтеру своїм розпорядженням затверджувати додаткову систему субрахунків і регістрів аналітичного обліку.

Внутрішні процедури обліку ПДВ в організації включають в себе наступні елементи:

- Порядок реєстрації платником ПДВ. Цей порядок визначає, хто в організації відповідає за реєстрацію платником ПДВ, які документи необхідно для реєстрації, як подавати заяву на реєстрацію та інші процедури, пов'язані з реєстрацією.
- Порядок документообігу. Цей порядок визначає, які документи необхідно оформляти для здійснення операцій, які підпадають під оподаткування ПДВ, як ці документи оформляються та де їх зберігають.
- Порядок розрахунку ПДВ. Цей порядок визначає, як розраховувати суму ПДВ, яку нараховують або відшкодовуть, які ставки ПДВ застосовуються в різних ситуаціях.
- Порядок сплати ПДВ. Цей порядок повинен визначає, як і в які терміни сплачується ПДВ до бюджету, які документи необхідно для цього подавати.
- Порядок зберігання документів. Цей порядок визначає, як і де зберігаються документи, пов'язані з обліком ПДВ.

Внутрішні процедури обліку ПДВ розроблені таким чином, щоб забезпечити своєчасне та правильне нарахування, сплату та відшкодування

ПДВ. Вони також повинні бути зрозумілими для бухгалтерського та фінансового персоналу, щоб вони могли їх правильно виконувати.[3]

Внутрішні процедури обліку ПДВ були розроблені з урахуванням специфіки діяльності підприємства, таких як тип операцій, які здійснює підприємство, обсяги операцій, наявність постійних представництв за кордоном тощо.

Перед розробкою внутрішніх процедур обліку ПДВ проведено аналіз чинного законодавства, щоб забезпечити відповідність процедур вимогам законодавства.

На комунальному підприємстві установлені конкретні облікові рахунки в бухгалтерській системі для реєстрації операцій з ПДВ, включаючи нарахування, сплату та отримання податку.[3]

Облікові рахунки для обліку ПДВ повинні відповідають вимогам чинного законодавства та є зрозумілими для бухгалтерського та фінансового персоналу.

641 "Розрахунки за податком на доданувартість"

643 "Податкові зобов'язання з податку на додану вартість" - для обліку суми ПДВ, що підлягає сплаті до бюджету.

644 "Податковий кредит з податку на додану вартість" - для обліку суми ПДВ, що підлягає відшкодуванню з бюджету.

315 "Спеціальні рахунки в національній валюті" - для обліку суми ПДВ, що підлягає сплаті (відшкодуванню) до (з) бюджету.

Крім того, підприємство використовує додаткові облікові рахунки для більш детального обліку операцій з ПДВ, наприклад:

6432 "Податкові зобов'язання з податку на додану вартість з постачання товарів"

6435 "Умовний продаж"

6442 "Податковий кредит з податку на додану вартість з постачання товарів"

Джерело: [71]

Таблиця 2.1

Операції на електронному ПДВ-рахунку

№ п/п	Зміст господарської операції	Бухгалтерський облік	
		Д-т	К-т
1	2	3	4
1	Перерахунок коштів з поточного рахунку на електронний ПДВ-рахунок	315	311
2	Списання суми податкових зобов'язань з електронного ПДВ-рахунку	6412	315
3	Отримання на поточний рахунок з електронного ПДВ- рахунку суму: -бюджетного відшкодування; - коштів, що перевищує суму ПДВ, яку потрібно перерахувати до бюджету	311	315

В таблиці видно господарські операції та відповідні проводки, які відображаються в бухгалтерському обліку підприємства.Для визначення облікових рахунків для обліку ПДВ Комунальне підприємство "Управління автомобільних шляхів" Житомирської міської ради, рахунки для обліку ПДВ були визначені з урахуванням специфіки діяльності підприємства, таких як тип операцій, які здійснює підприємство, обсяги операцій.

Вибір конкретних облікових рахунків для обліку ПДВ залежить від специфіки діяльності підприємства та обсягів операцій з ПДВ.[4]Об'єктом оподаткування ПДВ є:

- постачання товарів (включаючи товари, що передаються на безоплатній основі, а також товари, які передаються за компенсацію, не пов'язану з їх вартістю);[24]
- надання послуг;

Вартість операцій, які підлягають оподаткуванню, визначається виходячи з ціни реалізації товарів (послуг) без урахування ПДВ, але з урахуванням акцизного податку та інших податків та зборів, які відповідно до законодавства включаються до ціни реалізації товарів (послуг).

Сума ПДВ, яка підлягає сплаті до бюджету, визначається як добуток бази оподаткування та ставки ПДВ.

Ставки ПДВ в Україні такі:

- 20% - для більшості операцій з постачання товарів (послуг), а також для ввезення товарів на митну територію України;
- 14 %- для операцій з постачання пшениці та жита (меслин), ячменю, кукурудзи, соєвих бобів, свиріпи або ріпаку, соняшнику.
- 7% - для постачання деяких товарів (послуг), перелік яких визначений Податковим кодексом України;
- 0% - для постачання деяких товарів (послуг), перелік яких визначений Податковим кодексом України.

Для визначення об'єкта оподаткування ПДВ проведено аналіз документів, що підтверджують здійснення операції, такі як договори, накладні, податкові накладні тощо.

Також було враховано, що об'єкт оподаткування ПДВ може бути зменшений або збільшений внаслідок застосування певних пільг або звільнень від оподаткування.

Правила та методи визначення об'єкта оподаткування ПДВ є важливим аспектом обліку ПДВ, оскільки від них залежить правильність нарахування та сплати ПДВ.[3]

Контроль за документацією є важливим аспектом обліку ПДВ, оскільки від нього залежить своєчасність та правильність нарахування, сплати та відшкодування ПДВ.

Правила зберігання та обробки податкових накладних та інших документів, що підтверджують операції з ПДВ, були розроблені таким чином, щоб забезпечити:

- Вчасне надходження документів до бухгалтерської служби.
- Точність та повноту інформації, що міститься в документах.
- Безпеку зберігання документів.

Правила зберігання та обробки документів включають в себе такі елементи:

- Правила отримання документів. Які документи необхідно отримувати, у яких випадках, від кого та в які строки.
- Правила зберігання документів. Де та як необхідно зберігати документи, протягом якого часу.
- Правила обробки документів. Які дії необхідно виконувати з документами після їх отримання, зокрема, перевірка документів на наявність помилок, відображення інформації з документів у бухгалтерській звітності тощо.

Правила зберігання та обробки документів були донесені до всіх працівників підприємства, які мають справу з документами, що підтверджують операції з ПДВ.

Для забезпечення контролю за документацією підприємство може використовувати спеціальні програми та системи, які дозволяють автоматизувати процес обробки документів, а також забезпечити їх зберігання та безпеку.[5]

Система контролю та внутрішні перевірки є важливим аспектом обліку ПДВ, оскільки вона дозволяє своєчасно виявляти та усувати помилки та недоліки в системі обліку, а також запобігати їх виникненню.

Система контролю та внутрішні перевірки повинна включати в себе такі елементи:[24]

- Поточний контроль. Цей вид контролю здійснюється на щоденній основі і включає перевірку документів, що надходять до бухгалтерської служби, а також перевірку правильності нарахування та сплати ПДВ.
- Періодичний контроль. Цей вид контролю здійснюється з певною періодичністю, наприклад, щомісяця, щоквартально або щорічно. Періодичний контроль може включати в себе внутрішні аудити та перевірки.

- Позаплановий контроль. Цей вид контролю проводиться у разі виникнення підозри в наявності помилок або недоліків у системі обліку.
- Внутрішні аудити та перевірки є важливим елементом системи контролю та внутрішніх перевірок. Внутрішні аудити проводяться незалежними аудиторами, які не є співробітниками підприємства. Внутрішні перевірки можуть проводитися співробітниками підприємства, які відповідають за облік ПДВ.

Система контролю та внутрішніх перевірок є важливим аспектом обліку ПДВ, оскільки вона дозволяє своєчасно виявляти та усувати помилки та недоліки в системі обліку, а також запобігати їх виникненню.

Підготовка спеціалістів, які відповідають за облік та звітність з ПДВ, є важливим аспектом обліку ПДВ, оскільки вона дозволяє забезпечити правильність та своєчасність нарахування, сплати та відшкодування ПДВ.

Підготовка спеціалістів включає в себе такі елементи:

- Навчання основам оподаткування ПДВ. Це включає вивчення загальних положень Податкового кодексу України, що стосуються ПДВ, а також вивчення конкретних правил нарахування, сплати та відшкодування ПДВ.
- Навчання найкращим практикам обліку ПДВ. Це включає вивчення досвіду інших підприємств, які успішно здійснюють облік ПДВ.
- Навчання правилам контролю та внутрішніх перевірок з ПДВ. Це дозволяє спеціалістам навчитися своєчасно виявляти та усувати помилки та недоліки в системі обліку.[24]

Підготовка спеціалістів є важливим аспектом обліку ПДВ, оскільки вона дозволяє забезпечити правильність та своєчасність нарахування, сплати та відшкодування ПДВ.

Для цілей бухгалтерського обліку,використовують національні стандарти бухгалтерського обліку,що введені в дію згідно з чинним законодавством.

2.2 Облік розрахунків з бюджетом з ПДВ

Облік податкових зобов'язань та податкового кредиту є важливою складовою обліку ПДВ на підприємстві. Цей процес передбачає систематичний облік сум, які належить сплатити в якості ПДВ (податкові зобов'язання) та сум, які можна скористатися для зменшення оподаткованого обороту (податковий кредит).

Основні аспекти обліку податкових зобов'язань та податкового кредиту включають:

- Облік податкових зобов'язань (нарахування ПДВ) є важливим аспектом обліку ПДВ, оскільки від нього залежить своєчасність та правильність сплати ПДВ до бюджету.[24]
- Облік податкових зобов'язань з ПДВ здійснюється на субрахунку 643 "Податкові зобов'язання з податку на додану вартість". На цьому субрахунку відображається сума ПДВ, яка нарахована на операціях з постачання товарів або надання послуг. Продавець, що постачає товари чи послуги, нараховуєподатковізобов’язання з ПДВ (п. 185.1 ПК).

Для визначення суми ПДВ, яка підлягає сплаті до бюджету, необхідно провести такі розрахунки:

- Визначити об'єкт оподаткування ПДВ. Об'єкт оподаткування ПДВ - це вартість операцій з постачання товарів або надання послуг, які підлягають оподаткуванню ПДВ.[24]
- Встановити ставку ПДВ. Ставка ПДВ - це відсоток від об'єкта оподаткування, який підлягає сплаті до бюджету.
- Обчислити суму ПДВ. Сума ПДВ визначається як добуток об'єкта оподаткування та ставки ПДВ.

Наприклад, підприємство здійснює постачання товару на суму 10000 гривень за ставкою ПДВ 20%.

Вартість операції, яка підлягає оподаткуванню ПДВ, становить 10000 гривень.

Ставка ПДВ становить 20%.

Сума ПДВ, яка підлягає сплаті до бюджету, становить 10000 гривень * 0,2 = 2000 гривень.

Після проведення розрахунків сума ПДВ, яка підлягає сплаті до бюджету, відображається на субрахунку 643 "Податкові зобов'язання з податку на додану вартість".

У загальномувипадку датою виникненняподатковихзобов’язань є перша з таких дат:

- отриманнякоштів/електронних грошей відпокупця/замовника,
- відвантаженнятоварів (п. 187.1 ПК).[53]

Джерело: [71]

Таблиця 2.2

Облік податкового зобов’язання з ПДВ на підприємстві

№	Зміст господарської операції	Бухгалтерський облік	
		Д-т	К-т
	2	3	4
	Перша подія — отрималипопередню оплату		
1	Отрималипопередню оплату відпокупця	311	631
2	Нарахували суму податкового зобов’язання	643	6412
3	Відобразили дохід від продажу товару	361	702
4	Відобразили суму податкового зобов’язання	702	643
	Перша подія — відвантажили товар		
5	Відобразили дохід від продажу товару	361	702
6	Нарахували податкові зобов’язання	702	6412

В Таблиці 2.2 показані операції, пов’язані з постачанням товарів чи послуг, на підприємстві.

Так як Комунальне підприємство “Управління автомобільних шляхів” Житомирської міської ради частково фінансується з бюджету.Головним розпорядником бюджетних коштів є “Управління транспорту і звязку” Житомирської міської ради,яке уповноважує підприємство на виконання заходів, передбачених бюджетною програмою. Підприємство використовує кошти відповідно до вимог бюджетного законодавства на підставі плану використання бюджетних коштів.

Операції з постачання послуг, які надаються у рамках виконання заходів благоустрою міста, є об’єктом оподаткування ПДВ, а фінансування з бюджету витрат платника податку на проведення таких заходів за своєю економічною сутністю є оплатою поставлених послуг, а тому за такими операціями платник зобов’язаний нарахувати податкові зобов’язання з ПДВ виходячи із бази оподаткування, визначеної відповідно до пункту 188.1 статті 188 розділу V ПКУ.[54]

При цьому товари та послуги, придбані за рахунок бюджетних коштів, що надійшли підприємству у вигляді поточних трансфертів, вважаються придбаними безпосередньо підприємством і суми ПДВ, сплачені при їх придбанні, відносяться до податкового кредиту на підставі податкових накладних, складених та зареєстрованих в ЄРПН постачальниками.

При придбанні товарів та послуг за рахунок бюджетних коштів, що надійшли платнику податку у вигляді субсидій та поточних трансфертів, не нараховуються податкові зобов’язання з ПДВ на підставі пункту 198.5 статті 198 розділу V ПКУ, якщо придбані товари/послуги призначені для використання в оподатковуваних ПДВ операціях.

Згідно з нормами чинного законодавства підприємство нараховуєумовні податкові зобов’язання наприкінці місяця у зведеній податковій накладній. Джерело: [72]

Нижче в таблиці наведено облік умовного податкового зобов'язання. Джерело: [70]

Таблиця 2.3

Нарахування умовних податкових зобов'язань

№	Зміст господарської операції	Бухгалтерський облік	
		Д-т	К-т
1	2	3	4
Товар або основний засіб придбали для НЕгоспдіяльності			
1	Збільшили первісну вартість товару на суму умовних ПДВ-зобов'язань на підставі окремої податкової накладної	28	6412
2	Збільшили первісну вартість основного засобу на суму умовних ПДВ-зобов'язань на підставі окремої податкової накладної	152	6412
3	Нарахували умовні податкові зобов'язання наприкінці місяця у зведеній податковій накладній	6431*	6441
4	Збільшили первісну вартість товару на суму умовних ПДВ-зобов'язань за зведеною накладною	28	6431
5	Збільшили первісну вартість основного засобу на суму умовних ПДВ-зобов'язань за зведеною накладною	152	6431
6	Збільшили первісну вартість основного засобу на суму умовних ПДВ-зобов'язань за зведеною накладною	152	6431
Придбали для НЕгоспдіяльності — почали використовувати у госпдіяльності			
7	Зменшили податкові зобов'язання з ПДВ на підставі розрахунку коригування	6412	719
Придбали для госпдіяльності — почали використовувати у НЕгоспдіяльності			
8	Нарахували умовні податкові зобов'язання	949	6412

З таблиці 2.3 видно як здійснюється нарахування умовних податкових зобов'язань.

Сума ПДВ, яка підлягає сплаті до бюджету, зараховується до бюджету до 20 числа місяця, наступного за звітним періодом.

Для сплати ПДВ до бюджету підприємство може використовувати такі способи:

- Банківський переказ. Це найпоширеніший спосіб сплати ПДВ. Для цього необхідно оформити платіжне доручення на переказ коштів до бюджету.
- Унесення готівки до каси банку. Цей спосіб сплати ПДВ використовується рідко.[5]
- Унесення готівки до каси податкового органу. Цей спосіб сплати ПДВ також використовується рідко.

У разі несплати ПДВ до бюджету підприємство несе відповідальність у вигляді штрафів та пені.

Облік податкового кредиту (зменшення ПДВ) є важливим аспектом обліку ПДВ, оскільки від нього залежить своєчасність та правильність отримання бюджетного відшкодування ПДВ.

Облік податкового кредиту з ПДВ здійснюється на субрахунку 644 "Податковий кредит з податку на додану вартість". На цьому субрахунку відображається сума ПДВ, яка може бути зменшена від оподаткованого обороту.

Для визначення суми ПДВ, яка може бути зменшена від оподаткованого обороту, необхідно провести такі розрахунки:

- Визначити об'єкт оподаткування ПДВ. Об'єкт оподаткування ПДВ - це вартість операцій з придбання товарів або послуг, які підлягають оподаткуванню ПДВ.[24]
- Встановити ставку ПДВ. Ставка ПДВ - це відсоток від об'єкта оподаткування, який підлягає відшкодуванню з бюджету.
- Обчислити суму ПДВ. Сума ПДВ визначається як добуток об'єкта оподаткування та ставки ПДВ.

Наприклад, підприємство придбаває товар на суму 10000 гривень за ставкою ПДВ 20%.

Вартість операції, яка підлягає оподаткуванню ПДВ, становить 10000 гривень.

Ставка ПДВ становить 20%.

Сума ПДВ, яка може бути зменшена від оподаткованого обороту, становить 10000 гривень * 0,2 = 2000 гривень.

Після проведення розрахунків сума ПДВ, яка може бути зменшена від оподаткованого обороту, відображається на субрахунку 644 "Податковий кредит з податку на додану вартість".Типові операції, пов’язані з отриманням податкового кредиту , наведемо у таблиці нижче.

Джерело: [71]

Таблиця 2.4

Облік податкового кредиту з ПДВ на підприємстві

№	Зміст господарської операції	Бухгалтерський облік	
		Д-т	К-т
1	2	3	4
Перша подія – отримання товару			
1	отриманий товар від постачальника	281	631
2	відображений ПК за правилом першої події до реєстрації ПН	644.2	631
3	ПН булла зареєстрована постачальником	641.2	644.2
5	оплачений товар постачальнику	631	311
Перша подія — отрималипослугу			
5	Надан апослуга постачальником	231	631
6	відображений ПК за правилом першої події до реєстрації ПН	644.2	631
7	ПН булла зареєстрована постачальником	641.2	644.2
8	Оплачена послуга постачальнику	631	311
Перша подія – попередня оплата товару (аванс)			

9	оплачений товар постачальнику авансом	631	311
10	визнаний ПК після того, як ПН булла зареєстрован апостачальником	641.2	644.2
1	2	3	4
11	отриманий товар відпостачальника	281	631
12	визнаний ПК після того, як ПН булазареєстрованапостачальником	641.2	644.2
13	отриманий товар відпостачальника	281	631
14	відображеначастинавартості товару у сумі ПДВ	644.2	631

З таблиці 2.4 видно облік податкового кредиту на підприємстві.

Сума ПДВ, яка може бути зменшена від оподаткованого обороту, може бути використана для:

- Зменшення податкових зобов'язань з ПДВ у наступних звітних періодах.
- Отримання бюджетного відшкодування ПДВ.

Для отримання бюджетного відшкодування ПДВ підприємство подає до податкового органу заяву про отримання бюджетного відшкодування ПДВ.

У разі несплати ПДВ до бюджету підприємство несе відповідальність у вигляді штрафів та пені.[22]

Підприємство має право на податковий кредит з ПДВ за операціями з придбання товарів або послуг, які:

- Підлягають оподаткуванню ПДВ.
- Використовуються в оподатковуваних операціях.

Придбані у платників ПДВ, які зареєстровані в Єдиному реєстрі платників ПДВ.

Підприємство не має права на податковий кредит з ПДВ за операціями з придбання товарів або послуг, які:

- Не підлягають оподаткуванню ПДВ.
- Використовуються в неоподатковуваних операціях.

Придбані у неплатників ПДВ.

Також підприємство не має права на податковий кредит з ПДВ за операціями з придбання товарів або послуг, якщо:

- Товарооборот з такими операціями не підтверджений податковими накладними.[5]
- Товарооборот з такими операціями не відповідає вимогам податкового законодавства.

У разі виникнення у підприємства права на податковий кредит з ПДВ, яке не було відображено в податковому обліку, підприємство зобов'язане відобразити такий податковий кредит у податковому обліку за звітний період, в якому виникло право на такий податковий кредит.

Ведення реєстру податкових зобов'язань та податкового кредиту є важливим аспектом обліку ПДВ, оскільки від нього залежить своєчасність та правильність сплати ПДВ до бюджету та отримання бюджетного відшкодування ПДВ.[24]

2.3. Звітність з ПДВ на підприємстві

Усі платники ПДВ зобов'язані подавати до ДФС податкову декларацію з ПДВ, форма якої затверджена наказом Мінфіну України від 28. 01. 2016 р.№21наказом Мінфіну від 28.01.2016 № 21 (у редакції наказу Мінфіну від 28.12.2022 № 463; *далі*— Порядок № 21**) з** урахуванням змін, внесених наказом Мінфіну від 17.05.2023 № 256. Починаючи з 01.09.2023 застосовуютьсяоновленіформи ПДВ-звітності. За цією формою подаєтьсядекларація з ПДВ починаючиіззвітного (податкового) періоду за серпень 2023р. Джерело: [71]

Звітність з ПДВ складається з таких форм:

- Податкова декларація з податку на додану вартість. Ця форма містить інформацію про нарахований та сплачений ПДВ, а також використаний податковий кредит.

- Розрахунок коригування до податкової декларації з податку на додану вартість (у новій редакції викладено згідно з наказом ДПА України № 498).Ця форма подається у разі виникнення у підприємства права на податковий кредит або необхідності коригування суми податкових зобов'язань з ПДВ.

Підприємство зобов'язане зберігати звітність з ПДВ протягом 10 років з дня закінчення відповідного звітного періоду.

Складання та подання звітності з ПДВ:

- Звітність з ПДВ складена та подана вчасно і з дотриманням вимог законодавства.[5]
- Звітність з ПДВ підписана уповноваженою особою підприємства.
- Звітність з ПДВ завірена електронним цифровим підписом (ЕЦП).

Складання та подання звітності з ПДВ є важливим аспектом обліку ПДВ, оскільки від нього залежить своєчасність та правильність виконання податкових зобов'язань з ПДВ.

Аналіз та контроль є важливим аспектом обліку ПДВ, оскільки від них залежить своєчасність та правильність виконання податкових зобов'язань з ПДВ.[24]

Аналіз та контроль обліку ПДВ включає такі заходи:

- Перевірка документації. Перевірка документації, що підтверджує операції з ПДВ, на наявність усіх необхідних реквізитів, а також на відповідність операцій вимогам податкового законодавства.
- Перевірка розрахунків. Перевірка правильності розрахунків суми ПДВ, нарахованої та сплаченої до бюджету, а також суми податкового кредиту, отриманого від контрагентів.
- Внутрішні перевірки. Проведення внутрішніх перевірок обліку ПДВ з метою виявлення помилок та недоліків.

Ось деякі рекомендації щодо проведення аналізу та контролю обліку ПДВ:

- Аналіз та контроль обліку ПДВ проводиться регулярно, не рідше одного разу на квартал.[5]
- Аналіз та контроль обліку ПДВ проводиться спеціалістами, які мають досвід і знання в галузі оподаткування.

Результати аналізу та контролю обліку ПДВ задокументовані та передані уповноваженій особі підприємства для вжиття відповідних заходів.

Аналіз та контроль обліку ПДВ є важливим аспектом обліку ПДВ, оскільки від них залежить своєчасність та правильність виконання податкових зобов'язань з ПДВ.

У разі виявлення помилок або потреби в коригуваннях, підприємство вносить відповідні зміни до своєї звітності та обліку податкових зобов'язань та податкового кредиту.

Підприємство вносить зміни до своєї звітності та обліку податкових зобов'язань та податкового кредиту шляхом подання розрахунку коригування до податкової декларації з ПДВ.[22]

Розрахунок коригування до податкової декларації з ПДВ подається у таких випадках:

- У разі виникнення у підприємства права на податковий кредит.
- У разі необхідності коригування суми податкових зобов'язань з ПДВ.
- У разі виправлення помилок у податковій декларації з ПДВ.

Розрахунок коригування до податкової декларації з ПДВ подається до податкового органу в строки, встановлені для подання податкової декларації з ПДВ за звітний період, в якому виявлено помилку або виникло право на коригування.

Ось деякі рекомендації щодо внесення змін до звітності та обліку податкових зобов'язань та податкового кредиту:

Зміни до звітності та обліку податкових зобов'язань та податкового кредиту повинні бути внесені своєчасно та з дотриманням вимог законодавства.

Зміни до звітності та обліку податкових зобов'язань та податкового кредиту повинні бути обґрунтовані та документально підтверджені.

Внесення змін до звітності та обліку податкових зобов'язань та податкового кредиту є важливим аспектом обліку ПДВ, оскільки від нього залежить своєчасність та правильність виконання податкових зобов'язань з ПДВ.

Джерело: література [5]

Таблиця 2.5

Формули обчислення

№	Вид розрахунку	Формула	Приклад
1	2	3	4
1	Нарахування ПДВ	Сума ПДВ = Об'єктоподаткування * Ставка ПДВ	Об'єктоподаткування = 10000 грн, Ставка ПДВ = 20%, отже, сума ПДВ = 10000 * 0,2 = 2000 грн
2	Виникнення права на податковий кредит	Право на податковий кредит виникає, якщотовариабопослуги, якіпридбані (отримані), використовуються в оподатковуванихопераціях	Підприємствопридбало товар на суму 10000 грн за ставкою ПДВ 20%. Товар використовуватиметься в оподатковуванихопераціях, отже, підприємствомає право на податковий кредит у сумі 2000 грн
3	Розрахуноксуміподаткового кредиту	Сума податкового кредиту = Об'єктоподаткування * Ставка ПДВ	Об'єктоподаткування = 10000 грн, Ставка ПДВ = 20%, отже, сума податкового кредиту = 10000 * 0,2 = 2000 грн
4	Коригуванняподатковихзобов'язань	Сума коригуванняподатковихзобов'язань = (Сума податковихзобов'язань, щобулизадекларованіраніше) - (Сума податковихзобов'язань, щоповинні бути задекларовані)	Підприємстворанішезадекларувало податковізобов'язання з ПДВ у сумі 2000 грн. У результатіперевіркивиявлено, щопідприємствомає право на податковий кредит у сумі 2000 грн. Отже, сума коригуванняподатковихзобов'язань = (2000) - (0) = 2000 грн
5	Коригуванняподаткового кредиту	Сума коригуванняподаткового кредиту = (Сума податкового кредиту, щобулизадекларованіраніше) - (Сума податкового кредиту, щоповинні бути задекларовані)	Підприємстворанішезадекларувало податковий кредит з ПДВ у сумі 2000 грн. У результатіперевіркивиявлено, щопідприємство не має права на податковий кредит у сумі 1000 грн. Отже, сума коригуванняподаткового кредиту = (2000) - (1000) = 1000 грн

Дана таблиця показує які розрахунки і за якими формулами можна розрахувати суми ПДВ, суми коригування податкових зобов’язань,суми

коригування податкового кредиту, а також в якому випадку виникає право на податковий кредит. Відповідно наведені приклади розрахунків.

Облік розрахунків з бюджетом з ПДВ є важливою частиною фінансової діяльності підприємства та передбачає систематичний контроль та реєстрацію сум, які нараховані та сплачені в якості ПДВ, з метою своєчасної та правильної відправки коштів до бюджету.

Сплата податку до бюджету є обов'язком всіх платників податків.

Підприємство зобов'язане сплатити суму ПДВ, що підлягає сплаті до бюджету, не пізніше 20 числа календарного місяця, наступного за звітним періодом.

Сплата ПДВ може здійснюватися в безготівковій формі або готівкою.

У разі сплати ПДВ в безготівковій формі, підприємство має здійснити переказ коштів на рахунок відповідного бюджету.

У разі сплати ПДВ готівкою, підприємство має внести кошти до каси відповідного бюджету.[25]

Підприємство зобов'язане зберігати документи, що підтверджують сплату ПДВ, протягом 10 років з дня закінчення відповідного звітного періоду.

Ось деякі рекомендації щодо сплати ПДВ до бюджету:

- Сплата ПДВ повинна здійснюватися вчасно і в повному обсязі.
- Сплата ПДВ повинна здійснюватися відповідно до встановлених термінів та процедур.

Документи, що підтверджують сплату ПДВ, повинні зберігатися протягом встановленого терміну.

Сплата ПДВ до бюджету є важливим аспектом податкового законодавства, оскільки від неї залежить своєчасне надходження до бюджету коштів, необхідних для фінансування державних програм і заходів.

Для сплати податку необхідно скласти відповідні платіжні доручення та інші документи, які підтверджують факт сплати ПДВ до бюджету.

Платіжне доручення - це документ, який містить розпорядження платника податків банку перерахувати кошти з його рахунку на рахунок відповідного бюджету.[25]

Платіжне доручення на сплату ПДВ повинно містити такі відомості:

- Найменування платника податків.
- Ідентифікаційний код платника податків.
- Банківські реквізити платника податків.
- Сума ПДВ, що підлягає сплаті.
- Код бюджетної класифікації доходів бюджету.
- Платіжне доручення на сплату ПДВ може бути складено в паперовому або електронному вигляді.

Крім платіжного доручення, підприємство може скласти інші документи, які підтверджують факт сплати ПДВ до бюджету.

До таких документів можуть відноситися:

- Квитанція про внесення коштів до каси відповідного бюджету.
- Виписка з банківського рахунку платника податків, яка підтверджує переказ коштів на рахунок відповідного бюджету.

Підприємство зобов'язане зберігати документи, що підтверджують сплату ПДВ, протягом 10 років з дня закінчення відповідного звітного періоду.

Ось деякі рекомендації щодо формування платіжних доручень та інших документів на сплату ПДВ:

- Платіжні доручення та інші документи повинні бути складені чітко та грамотно.[6]
- Платіжні доручення та інші документи повинні містити всі необхідні відомості.
- Платіжні доручення та інші документи повинні бути завірені підписом уповноваженої особи платника податків.

Формування платіжних доручень та інших документів на сплату ПДВ є важливим аспектом сплати податку до бюджету, оскільки від цього залежить своєчасне та правильне виконання податкових зобов'язань.

Контроль та підтвердження оплати є важливим аспектом сплати податку до бюджету, оскільки від цього залежить своєчасність та правильність виконання податкових зобов'язань.

Після сплати ПДВ до бюджету підприємство має систематично контролювати факт оплати.

Контроль факту оплати може здійснюватися шляхом:

- Перевірки платіжного доручення або іншого документа, що підтверджує сплату ПДВ.[6]
- Перевірки виписки з банківського рахунку платника податків.

Отримання підтверджуючих документів від банку чи фіскальних органів.

Підприємство має отримати від банку або фіскальних органів підтверджуючі документи про сплату ПДВ.

До таких документів можуть відноситися:

- Виписка з банківського рахунку платника податків, яка підтверджує переказ коштів на рахунок відповідного бюджету.
- Підтвердження від банку про переказ коштів на рахунок відповідного бюджету.
- Підтвердження від фіскальних органів про сплату ПДВ.
- Підтверджуючі документи про сплату ПДВ повинні зберігатися підприємством протягом 10 років з дня закінчення відповідного звітного періоду.[6]

Ось деякі рекомендації щодо контролю та підтвердження оплати ПДВ:

- Контроль та підтвердження оплати повинні здійснюватися систематично.
- Контроль та підтвердження оплати повинні здійснюватися шляхом перевірки платіжного доручення або іншого документа, що підтверджує сплату

ПДВ, а також отримання підтверджуючих документів від банку чи фіскальних органів.

Підтверджуючі документи про сплату ПДВ повинні зберігатися протягом встановленого терміну.

Контроль та підтвердження оплати є важливим аспектом сплати податку до бюджету, оскільки від цього залежить своєчасність та правильність виконання податкових зобов'язань.

Підприємство повинне подавати регулярні звіти та відомості про виплати ПДВ до бюджету відповідно до законодавства та встановлених строків.

Основними звітами та відомостями про виплати ПДВ є:

- Податкова декларація з ПДВ. Податкова декларація з ПДВ подається щоквартально до 20 числа наступного за звітним періодом місяця.
- Інформація про реєстрацію податкових накладних/розрахунків коригування. Інформація про реєстрацію податкових накладних/розрахунків коригування подається щомісяця до 20 числа наступного за звітним періодом місяця.[25]
- Інформація про перелік постачальників та суми ПДВ, сплаченого при придбанні товарів/послуг. Інформація про перелік постачальників та суми ПДВ, сплаченого при придбанні товарів/послуг, подається щоквартально до 20 числа наступного за звітним періодом місяця.

Підприємство також може подавати інші звіти та відомості про виплати ПДВ, якщо це передбачено законодавством.

Звіти та відомості про виплати ПДВ подаються до органів ДПС в електронному вигляді через Електронний кабінет платника податків.

Підприємство має зберігати звіти та відомості про виплати ПДВ протягом 10 років з дня закінчення відповідного звітного періоду.

Ось деякі рекомендації щодо подання звітів та відомостей про виплати ПДВ:

- Звіти та відомості про виплати ПДВ повинні подаватися своєчасно та в повному обсязі.
- Звіти та відомості про виплати ПДВ повинні подаватися в електронному вигляді через Електронний кабінет платника податків.
- Звіти та відомості про виплати ПДВ повинні зберігатися протягом встановленого терміну.

Регулярна звітність та відомості про виплати ПДВ є важливим аспектом виконання податкових зобов'язань, оскільки від цього залежить своєчасне і правильне виконання податкових зобов'язань.

Підготовка до податкових аудитів є важливою частиною виконання податкових зобов'язань.[26]

Підприємство має мати всю необхідну документацію та облікові записи для можливих податкових аудитів щодо виплат ПДВ до бюджету.

До такої документації та облікових записів можуть відноситися:

- Податкові накладні та розрахунки коригування.
- Бухгалтерські документи, що підтверджують факти здійснення операцій з постачання товарів та послуг.
- Документи, що підтверджують право на податковий кредит.
- Звіти та відомості про виплати ПДВ.

Підприємство має зберігати документацію та облікові записи щодо виплат ПДВ протягом 10 років з дня закінчення відповідного звітного періоду.

Ось деякі рекомендації щодо підготовки до податкових аудитів щодо виплат ПДВ:

Важливо мати всю необхідну документацію та облікові записи в порядку.

Важливо забезпечити доступ до документації та облікових записів для працівників податкових органів у разі проведення перевірки.

Важливо співпрацювати з працівниками податкових органів у разі проведення перевірки.[6]

Підготовка до податкових аудитів допоможе підприємству уникнути можливих проблем та штрафів у разі перевірок з боку податкових органів.

Ось деякі додаткові поради щодо підготовки до податкових аудитів щодо виплат ПДВ:

- Створіть систему документообігу та обліку, яка буде забезпечувати своєчасне та якісне оформлення документації.
- Ознайомте працівників підприємства з вимогами податкового законодавства щодо виплат ПДВ.
- Забезпечте регулярний контроль за дотриманням вимог податкового законодавства щодо виплат ПДВ.

Підготовка до податкових аудитів є важливою частиною виконання податкових зобов'язань. Вона допоможе підприємству уникнути можливих проблем та штрафів у разі перевірок з боку податкових органів.[25]

Звітність з ПДВ на підприємстві включає в себе систему подання документів та інформації до податкових органів щодо операцій, які підпадають під оподаткування ПДВ. Цей процес є важливим для забезпечення відповідності законодавчим вимогам та регулярності виконання податкових обов'язків підприємства.

Основні аспекти звітності з ПДВ на підприємстві включають:

Підприємство має зобов'язання регулярно подавати звіти про свою діяльність, пов'язану з операціями, що підлягають оподаткуванню ПДВ. Ці звіти містять інформацію про нарахований, сплачений та отриманий податковий кредит ПДВ.[7]

Основними видами звітності з ПДВ є:

- Податкова декларація з ПДВ. Податкова декларація з ПДВ подається щоквартально до 20 числа наступного за звітним періодом місяця. У декларації відображається загальна сума ПДВ, що підлягає сплаті до бюджету за звітний період, а також суми податкового кредиту, що може бути зараховано до складу податкового зобов'язання.

- Інформація про реєстрацію податкових накладних/розрахунків коригування. Інформація про реєстрацію податкових накладних/розрахунків коригування подається щомісяця до 20 числа наступного за звітним періодом місяця. У цій інформації відображається інформація про всі зареєстровані податкові накладні та розрахунки коригування, а також сума ПДВ, що зазначена в них.[29]
- Інформація про перелік постачальників та суми ПДВ, сплаченого при придбанні товарів/послуг. Інформація про перелік постачальників та суми ПДВ, сплаченого при придбанні товарів/послуг, подається щоквартально до 20 числа наступного за звітним періодом місяця. У цій інформації відображається інформація про всіх постачальників, від яких підприємство придбало товари/послуги, а також сума ПДВ, сплачена цим постачальникам.

Звіти з ПДВ подаються до органів ДПС в електронному вигляді через Електронний кабінет платника податків.

Підприємство має зберігати звіти з ПДВ протягом 10 років з дня закінчення відповідного звітного періоду.[7]

Ось деякі рекомендації щодо подання звітності з ПДВ:

- Звітність з ПДВ повинна подаватися своєчасно та в повному обсязі.
- Звітність з ПДВ повинна подаватися в електронному вигляді через Електронний кабінет платника податків.

Звітність з ПДВ повинна зберігатися протягом встановленого терміну.

Подання звітності з ПДВ є важливим аспектом виконання податкових зобов'язань. Воно дозволяє контролювати своєчасність і правильність сплати ПДВ до бюджету, а також забезпечує прозорість податкових відносин між підприємством і органами ДПС.[59]

Для подання звітності з ПДВ підприємства використовують певні форми, встановлені податковим законодавством.

Основною формою звітності з ПДВ є податкова декларація з ПДВ. Форма податкової декларації з ПДВ затверджена наказом Міністерства фінансів України від 20.10.2020 № 637.

Інші форми звітності з ПДВ, визначені податковими органами, можуть бути такими:

Інформація про реєстрацію податкових накладних/розрахунків коригування. Форма інформації про реєстрацію податкових накладних/розрахунків коригування затверджена наказом Міністерства фінансів України від 20.10.2020 № 637.

Інформація про перелік постачальників та суми ПДВ, сплаченого при придбанні товарів/послуг. Форма інформації про перелік постачальників та суми ПДВ, сплаченого при придбанні товарів/послуг, затверджена наказом Міністерства фінансів України від 20.10.2020 № 637.

Форми звітності з ПДВ повинні бути заповнені відповідно до вимог податкового законодавства.[27]

Ось деякі рекомендації щодо заповнення форм звітності з ПДВ:

Форми звітності з ПДВ повинні бути заповнені відповідно до вимог податкового законодавства.

Форми звітності з ПДВ повинні бути заповнені з урахуванням усіх змін, внесених до податкового законодавства.

Форми звітності з ПДВ повинні бути заповнені з використанням офіційних програмних продуктів.[27]

Заповнення форм звітності з ПДВ є важливим аспектом виконання податкових зобов'язань. Воно дозволяє правильно визначити суму ПДВ, що підлягає сплаті до бюджету, а також забезпечує прозорість податкових відносин між підприємством і органами ДПС.

Податкове законодавство визначає конкретні строки для подання податкових звітів з ПДВ. Підприємства зобов'язані дотримуватися цих строків, щоб уникнути штрафних санкцій чи пеналізацій за порушення.

Основні строки подання звітності з ПДВ такі:

- Податкова декларація з ПДВ подається щоквартально до 20 числа наступного за звітним періодом місяця.
- Інформація про реєстрацію податкових накладних/розрахунків коригування подається щомісяця до 20 числа наступного за звітним періодом місяця.[47]
- Інформація про перелік постачальників та суми ПДВ, сплаченого при придбанні товарів/послуг подається щоквартально до 20 числа наступного за звітним періодом місяця.

У разі порушення строків подання звітності з ПДВ підприємство може бути оштрафовано на суму від 170 до 340 гривень за кожний день прострочення.

Дотримання строків подання звітності з ПДВ є важливим аспектом виконання податкових зобов'язань. Воно дозволяє уникнути штрафних санкцій чи пеналізацій за порушення, а також забезпечує прозорість податкових відносин між підприємством і органами ДПС.

Звітність з ПДВ має містити детальну інформацію про операції, які підлягають оподаткуванню. Ця інформація дозволяє органам ДПС контролювати своєчасність і правильність сплати ПДВ до бюджету, а також забезпечує прозорість податкових відносин між підприємством і органами ДПС.[58]

Основні види інформації, що повинна міститися в звітності з ПДВ, такі:

- Ідентифікаційні дані платника податків.
- Дата та номер податкової накладної/розрахунку коригування.
- Ідентифікаційні дані контрагента.
- Вид операції.
- Найменування товарів/послуг.
- Код товару/послуги.
- Кількість товарів/послуг.

- Сума операції.
- Сума ПДВ.

Ось деякі рекомендації щодо деталізації операцій у звітності з ПДВ:

Всі операції, які підлягають оподаткуванню ПДВ, повинні бути відображені у звітності з ПДВ.

Інформація про операції у звітності з ПДВ повинна бути достовірною та повною.[9]

Інформація про операції у звітності з ПДВ повинна бути оформлена відповідно до вимог податкового законодавства.

Деталізація операцій у звітності з ПДВ є важливим аспектом виконання податкових зобов'язань. Вона дозволяє уникнути штрафних санкцій чи пеналізацій за порушення, а також забезпечує прозорість податкових відносин між підприємством і органами ДПС.

Важливо мати належну документацію, яка підтверджує податкові операції з ПДВ. Ця документація може бути використана для підтвердження правомірності нарахування та сплати ПДВ, а також для захисту підприємства від податкових перевірок.

Основні види документів, що підтверджують податкові операції з ПДВ, такі:

- Податкові накладні. Податкова накладна є основним документом, що підтверджує постачання товарів/послуг, які підлягають оподаткуванню ПДВ.
- Розрахунки коригування. Розрахунок коригування до податкової накладної є документом, що підтверджує зміну суми ПДВ, зазначеної в податковій накладній.[1]
- Рахунки-фактури. Рахунок-фактура є документом, що підтверджує постачання товарів/послуг, які не підлягають оподаткуванню ПДВ.

Інші документи, що підтверджують проведені операції. До інших документів, що можуть підтверджувати проведені операції, можуть відноситися:

- Акти виконаних робіт або наданих послуг.
- Договори поставки товарів або надання послуг.
- Транспортні накладні.
- Касові чеки.

Ось деякі рекомендації щодо підтвердження документації з ПДВ:

- Всі податкові операції з ПДВ повинні бути підтверджені належною документацією.
- Документація з ПДВ повинна бути оформлена відповідно до вимог податкового законодавства.
- Документація з ПДВ повинна зберігатися протягом встановленого терміну.[10]
- Підтвердження документації з ПДВ є важливим аспектом виконання податкових зобов'язань. Воно дозволяє уникнути штрафних санкцій чи пеналізацій за порушення, а також забезпечує прозорість податкових відносин між підприємством і органами ДПС.

Розрахунок суми, яку необхідно сплатити до бюджету визначається як різницяміж сумою податковогозобов'язаннязвітного (податкового) періоду та сумою податкового кредиту такого звітного (податкового) періоду.

ВИСНОВОК ДО РОЗДІЛУ 2

У другому розділі магістерської роботи було розглянуто питання організації обліку та звітності розрахунків за ПДВ на К; комунальному підприємстві “Управління автомобільних шляхів” Житомирської міської ради.

Організація обліку розрахунків за ПДВ передбачає :

- забезпечення дотримання вимог законодавства щодо обліку розрахунків за ПДВ;

- створення ефективної системи обліку розрахунків за ПДВ, яка б забезпечувала своєчасне та правильне відображення всіх господарських операцій з ПДВ;
- забезпечення контролю за дотриманням встановленого порядку обліку розрахунків за ПДВ.

Основними завданнями обліку розрахунків за ПДВ є:

- правильно та своєчасно відображати в обліку всі господарські операції з ПДВ;
- вчасно визначати податковий кредит та податкове зобов'язання з ПДВ;
- своєчасно та правильно формувати податкову звітність з ПДВ.

Основними документами, які використовуються в обліку розрахунків за ПДВ, є:

- первинні документи, які підтверджують господарські операції з ПДВ;
- реєстри бухгалтерського обліку розрахунків за ПДВ;
- форми податкової звітності з ПДВ.

Облік розрахунків за ПДВ здійснюється на рахунках бухгалтерського обліку:

- 371 "Податковий кредит з податку на додану вартість";
- 641 "Розрахунки за податками";
- 643 "Податкове зобов'язання з податку на додану вартість".

Податкова звітність з ПДВ складається з таких форм:

- Декларація з податку на додану вартість
- Розрахунок податкового зобов'язання з податку на додану вартість
- Розрахунок податкового кредиту з податку на додану вартість

На основі проведеного дослідження можна зробити наступні висновки:

Організація обліку та звітності розрахунків за ПДВ є важливою складовою податкового адміністрування.

Правильне та своєчасне здійснення обліку розрахунків за ПДВ є запорукою дотримання платником вимог законодавства та сплати належних сум податку до бюджету.

Для ефективної організації обліку розрахунків за ПДВ необхідно забезпечити дотримання вимог законодавства, створення ефективної системи обліку та контролю.

РОЗДІЛ 3
АУДИТ ТА ПОДАТКОВІ ПЕРЕВІРКИ РОЗРАХУНКІВ З ПОДАТКУ НА ДОДАНУ ВАРТІСТЬ

3.1. Методика та організація аудиту розрахунків з податку на додану вартість

Аудит розрахунків з податку на додану вартість (ПДВ) є важливою складовоюфінансової перевірки підприємства. Цей процесс включає в себе ретельний аналіз фінансової звітності та обліково-фінансової документації для визначення правильності та відповідност іобчислення та сплати ПДВ згідно з вимогами податкового законодавства.

Методика аудиту розрахунків ПДВ

Метою аналізу облікової документації є перевірка правильності реєстрації операцій із зазначенням ПДВ. Аналіз проводиться з метою виявлення можливих помилок та порушень, які можуть призвести до виникнення податковихзобов'язань або зменшення податкових пільг.[15]

Об'єктом аналізу є облікова документація, що містить інформацію про операції із зазначенням ПДВ. До цієї документації належать:

- Реєстри обліку.
- Податкові накладні;
- Відомості про реєстрацію податкових накладних.
- Методи аналізу.
- Аналі зоблікової документації здійснюється за такими методами.
- Візуальний аналіз.
- Перевіркаправильностіоформлення та заповненнядокументів;
- Перевірка наявності всіх необхідних реквізитів;
- Перевірка відповідності інформації, зазначеної в документах, фактичним операціям.[15]

Порівняльний аналіз:

- Порівняння даних, зазначених у різних документах;
- Порівняння даних, зазначених у документах, з фактичними операціями.

Аналіз чисельних показників:

Аналіз відповідності чисельних показників, зазначених у документах, фактичним операціям.

Порядок аналізу.

- Аналіз облікової документації проводиться в такій послідовності.
- Перевірка наявності всіх необхідних документів:
- Перевіряється наявність всіх необхідних реєстрів обліку, податкових накладних та відомостей про реєстрацію податкових накладних.

Візуальний аналіз документів:

- Перевіряється правильність оформлення та заповнення документів.
- Перевіряється наявність всіх необхідних реквізитів.
- Перевіряється відповідність інформації, зазначеної в документах, фактичним операціям.

Порівняльний аналіз документів:

- Порівнюються дані, зазначені в різних документах.
- Порівнюються дані, зазначені в документах, з фактичними операціями.

Аналіз чисельних показників:

Аналізується відповідність чисельних показників, зазначених у документах, фактичним операціям.

Підсумки аналізу.

За результатами аналізуоблікової документації робляться такі висновки:

- Про правильність реєстрації операцій із зазначенням ПДВ.
- Про виявлені помилки та порушення.[16]

У разі виявлення помилок та порушень у реєстрації операцій із зазначенням ПДВ необхідно вжити заходів щодо їх усунення.

Приклади помилок та порушень:

- Неправильна дата операції.
- Неправильний код операції.
- Неправильна сума ПДВ.
- Неправильний код ставки ПДВ.
- Відсутністьпідписууповноваженої особи.
- Відсутність печатки підприємства.

Аналіз облікової документації є важливим етапом у процесі контролю за правильністю реєстрації операцій із зазначенням ПДВ. За результатами аналізу можна виявити помилки та порушення, які можуть призвести до виникнення податкових зобов'язань або зменшення податкових пільг.[16]

Перевірка правильності обчислення ПДВ є одним із ключових аспектів контролю за сплатою ПДВ. Мета перевірки полягає в тому, щоб переконатися, що платники ПДВ правильно обчислюють ПДВ, який вони повинні сплатити до бюджету.

Перевірка правильності обчислення ПДВ може включати такі елементи:

Перевірка коректності ставок ПДВ. Платники ПДВ повинні правильно визначати ставки ПДВ, які застосовуються до їхніх операцій.[28]

Перевірка включення/виключення певних операцій. Деякі операції не підлягають оподаткуванню ПДВ. Платники ПДВ повинні правильно визначати, які операції підлягають оподаткуванню ПДВ.

Перевірка нарахування ПДВ на експортні операції. Експортні операції звільнені від оподаткування ПДВ. Платники ПДВ повинні правильно визначати, які операції є експортними.

Перевірка правильності обчислення ПДВ може проводитися як податковими органами, так і самими платниками ПДВ. Платники ПДВ можуть використовувати такі методи для перевірки правильності обчислення ПДВ:

- Внутрішній контроль. Платники ПДВ можуть розробити систему внутрішнього контролю, яка допоможеїмзабезпечитиправильністьобчислення ПДВ.[15]
- Аудиторські послуги. Платники ПДВ можуть звернутися до аудиторської компанії для проведення аудиторських перевірок правильності обчислення ПДВ.
- Перевірка правильностіобчислення ПДВ є важливою для забезпечення справедливості та ефективності оподаткування ПДВ.

Порівняння зовнішніх та внутрішніх даних є важливим інструментом для виявлення потенційних розбіжностей або невідповідностей у фінансових звітах. Це може бути корисним для підприємств, податкових органів та інших зацікавлених сторін.

Порівняння зовнішніх та внутрішніх данихможе включати такі елементи:

- Порівняння обсягів виручки. Виручка підприємства може бути порівняна з обсягами виручки інших підприємств у цій галузі або з прогнозами, які були зроблен іпідприємством.
- Порівняння облікових записівіз ПДВ. Облікові записи із ПДВ підприємства можуть бути порівняні з податковими деклараціями, які були подані підприємством.[28]
- Порівняння інших фінансових показників. Інші фінансові показники підприємства, такі як прибуток, витрати та активи, можуть бути порівняні з показниками інших підприємств у цій галузі або з прогнозами, які були зроблені підприємством.
- Порівняння зовнішніх та внутрішніх данихможе бути корисним для виявлення таких проблем, як фінансові шахрайства. Порівняння зовнішніх та внутрішніх даних може допомогти виявити незвичайні або невідповідні фінансові операції, які можуть бути ознаками фінансових шахрайств.[28]
- Оподатковувані операції. Порівняння зовнішніх та внутрішніх даних може допомогти виявити неповідомлені або неправильно оподатковані операції.

- Неефективність. Порівняння зовнішніх та внутрішніх даних може допомогти виявити непродуктивні або неефективні операції.
- Порівняння зовнішніх та внутрішніх даних є потужним інструментом, який може бути використаний для виявлення потенційних проблем у фінансових звітах.[16]

Перевірка правильності подання звітності є одним із ключових аспектів контролю за сплатою ПДВ. Мета перевірки полягає в тому, щоб переконатися, що платники ПДВ правильно подають звітність про ПДВ до податкових органів.

Перевірка правильності подання звітності може включати такі елементи:

- Перевірка відповідност декларацій та звітності з ПДВ до вимог податкового законодавства. Платники ПДВ повинні дотримуватися вимог податкового законодавства щодо подання звітності про ПДВ.
- Перевірка термінів подання. Платники ПДВ повинні подавати звітність про ПДВ у встановлені терміни.[28]
- Перевірка обсягу інформації. Платники ПДВ повинні надавати всю необхідну інформацію у звітності про ПДВ.

Перевірка правильності подання звітності може проводитися як податковими органами, так і самими платниками ПДВ. Платники ПДВ можуть використовувати такі методи для перевірки правильності подання звітності про ПДВ:

- Внутрішній контроль. Платники ПДВ можуть розробити систему внутрішнього контролю, яка допоможе їм забезпечити правильність подання звітності про ПДВ.[29]
- Аудиторські послуги. Платники ПДВ можуть звернутися до аудиторської компанії для проведення аудиторських перевірок правильності подання звітності про ПДВ.

Перевірка правильності подання звітності є важливою для забезпечення справедливості та ефективності оподаткування ПДВ.

Ось деякі конкретні приклади того, що може перевірятися під час перевірки правильності подання звітності:

- Чи правильно заповнені всі необхідні реквізити декларації або звіту?
- Чи правильно визначені ставки ПДВ, які застосовуються до операцій?
- Чи правильно зазначені обсяги оподатковуваних операцій?
- Чи правильно розраховано податкові зобов'язання з ПДВ?
- Чи правильно сплачено ПДВ до бюджету?

Якщо під час перевірки правильності подання звітності будуть виявлені порушення, податкові органи можуть вжити відповідних заходів, таких як:

- Нарахування штрафів.
- Повернення звітності на доопрацювання.
- Початок податкової перевірки.
- Організація аудиту розрахунків ПДВ.

Планування аудиту є важливим етапом аудиторської перевірки. Мета планування полягає в тому, щоб визначити обсяг та період аудиту, скласти план дій, визначити необхідні ресурси та експертів для проведення аудиту.[29]

Планування аудиту включає в себе такі етапи:

- Збір інформації про об'єкт аудиту. Аудитор повинен зібрати інформацію про об'єкт аудиту, щоб зрозуміти його діяльність і особливості.
- Визначення цілей та завдань аудиту. Аудитор повинен визначити цілі та завдання аудиту, щоб сфокусувати перевірку на найважливіших аспектах.
- Оцінка ризиків. Аудитор повинен оцінити ризики, пов'язані з об'єктом аудиту, щоб визначити, які аудиторські процедури необхідно провести.
- Розробка плану аудиту. Аудитор повинен розробити план аудиту, який визначає обсяг, період, методи та ресурси для проведення аудиту.[29]

План аудиту повинен бути документально оформлений. Цедопоможе аудитору забезпечити ефективність та якість аудиторсько перевірки.

Ось деякі конкретні приклади того, що може включатися до плану аудиту:

- Обсяг аудиту. План аудиту повинен визначати, які аспекти діяльності об'єкта аудиту будуть перевірятися.
- Період аудиту. План аудиту повинен визначати період, за який буде проводитися аудит.
- План дій. План аудиту повинен визначати послідовність проведення аудиторських процедур.
- Необхідні ресурси. План аудиту повинен визначати необхідні ресурси для проведення аудиту, такі як час, персонал і обладнання.
- Експерти. План аудиту може визначати необхідність залучення експертів для проведення певних аудиторських процедур.
- План аудиту є важливим інструментом, який допомагає аудитору провести ефективну та якісну аудиторську перевірку.[29]

Проведення аудиту є найважливішим етапом аудиторської перевірки. Мета проведення аудиту полягає в тому, щоб виконати план аудиту, зібрати та проаналізувати облікову документацію, провести перевірки та оцінити відповідність розрахунків ПДВ законодавству.

План аудиту наведений таблиці 3.1 нижче.

Джерело: [72]

Таблиця 3.1

Загальний план проведення аудиту податку на додану вартість

№	Етапи аудиторської перевірки	Аудиторські процедури	Аудиторські докази	Період проведення	Вико-навці
1	2	3	4	5	6
1	Підготовчий	Знайомство з підприємством, визначення аудиторського ризику, планування аудиту податку на додану вартість	Статут підприємства, Звіти попередніх перевірок,		

			накази		
2	Основний	Перевірити правильність визначення залишку ПДВ на початок періоду; Перевірити правильність оформлення первинних документів з ПДВ; Перевірити правильність визначення податкового зобов'язання з податку на додану вартість; Перевірити відповідність відображення податкового зобов'язання з ПДВ; Перевірити правильність визначення податкового кредиту з ПДВ; Перевірити відповідність відображення податкового кредиту з ПДВ; Перевірити правильність розрахунку ПДВ до сплати у бюджет; Перевірити правильність віднесення податку на додану вартість до субрахунків; Перевірити правильність кореспонденції рахунків з ПДВ; Перевірити правильність складання Декларації з ПДВ; Перевірити правильність визначення залишку з податку на додану вартість на кінець року	Податкова накладна, реєстр виданих та отриманих податкових накладних, Декларація з ПДВ, журнал, головна книга, Баланс		
3	Завершальний	Складання аудиторського звіту і висновку	Звіт		

З таблиці видно, що план аудиту є документом організаційного характеру, та складається з переліку робіт на основному етапі аудиту.

Проведення аудиту включає в себе такі етапи:

- Виконання плану аудиту. Аудитор повинен виконати план аудиту, який був розроблений на етапі планування.

- Збір та аналіз облікової документації. Аудитор повинен зібрати та проаналізувати облікову документацію об'єкта аудиту, щоб отримати інформацію про операції, які підлягають оподаткуванню ПДВ.
- Виконання перевірок. Аудитор повинен провести перевірки, щоб підтвердити або спростувати результати аналізу облікової документації.
- Оцінка відповідності розрахунків ПДВ законодавству. Аудитор повинен оцінити відповідність розрахунків ПДВ законодавству, щоб визначити, чи були сплачені всі належні податки.[14]

Проведення аудиту може включати в себе такі методи:

- Аналіз документів. Аудитор може аналізувати документи, що стосуються операцій, які підлягають оподаткуванню ПДВ.
- Інтерв'ю з персоналом. Аудитор може проводити інтерв'ю з персоналом об'єкта аудиту, щоб отримати інформацію про операції, які підлягають оподаткуванню ПДВ.
- Візит на об'єкт. Аудитор може відвідати об'єкт аудиту, щоб побачити, як проводяться операції, які підлягають оподаткуванню ПДВ.

Результати проведення аудиту оформляються в аудиторському звіті. Аудиторський звіт повинен містити висновки аудитора про те, чи відповідає облік і звітність об'єкта аудиту законодавству, а також про наявність або відсутність порушень законодавства.[14]

Проведення аудиту є важливим етапом, який допомагає забезпечити правильність розрахунків ПДВ і дотримання законодавства.

Формування звіту та рекомендацій є завершальним етапом аудиторської перевірки. Мета формування звіту та рекомендацій полягає в тому, щоб представити результати перевірки, виявлені проблеми чи ризики, а також рекомендації щодо виправлення помилок та покращення процесів.

Формування звіту та рекомендацій включає в себе такі етапи.

Аналіз результатів аудиту. Аудитор повинен проаналізувати результати аудиту, щоб визначити, які проблеми чи ризики були виявлені.

Формування висновків аудиту. Аудитор повинен сформувати висновки аудиту, які будуть відображені у звіті.

Розробка рекомендацій. Аудитор повинен розробити рекомендації щодо виправлення помилок та покращення процесів.[28]

Звіт аудитора повинен бути складений у письмовій формі і повинен містити такі основні елементи:

- Вступ. Вступ містить загальну інформацію про аудит, включаючий його цілі та завдання.
- Висновки. Висновки містять думку аудитора про те, чи відповідає облік і звітність об'єкта аудиту законодавству, а також про наявність або відсутність порушень законодавства.
- Рекомендації. Рекомендації містять пропозиції аудитора щодо виправлення помилок та покращення процесів.
- Рекомендації аудитора повинні бути конкретними, практичними та реалістичними. Вони повинні бути спрямовані на вирішення виявлених проблем та ризиків.
- Формування звіту та рекомендацій є важливим етапом, який допомагає забезпечити ефективність аудиторської перевірки.
- Узгодження та впровадження рекомендацій є важливим етапом аудиторської перевірки. Мета узгодження та впровадження рекомендацій полягає в тому, щоб забезпечити, щоб рекомендації були прийняті та реалізовані об'єктом аудиту.[14]

Узгодження та впровадження рекомендацій включає в себе такі етапи.

Обговорення рекомендацій з управлінням компанії. Аудитор повинен обговорити рекомендації з управлінням компанії, щоб отримати їхній відгук та затвердження.

Ухвалення рішень щодо виправлення помилок та вдосконалення внутрішніх процедур. Управління компанії повинно ухвалити рішеннящодо того, як будуть виправлені помилки та вдосконалені внутрішні процедури.

Розробка плану впровадження рекомендацій. Управління компанії повинно розробити план впровадження рекомендацій, який визначатиме терміни та ресурси, необхідні для їх реалізації.[29]

Впровадження рекомендацій. Управління компанії повинно впровадити рекомендації в рамках розробленого плану.

Узгодження та впровадження рекомендацій є важливим етапом, який допомагає забезпечити ефективність аудиторської перевірки.

Ось деякі конкретні приклади того, що може відбуватися на етапі узгодження та впровадження рекомендацій.

Управління компанії може погодитися з усіма рекомендаціями аудитора.

Управління компанії може погодитися з деякими рекомендаціями аудитора, але відхилити інші.[28]

Управління компанії може запропонувати свої власні рекомендації для вирішення виявлених проблем.

У будь-якому випадку, важливо, щоб узгодження та впровадження рекомендацій відбувалися в тісній співпраці між аудитором та управлінням компанії.

Аудит розрахунків з ПДВ вимагає систематичного та компетентного підходу для забезпечення відповідності діяльності компанії вимогам податкового законодавства та зниження ризиків фінансових неузгоджень чи штрафів через податкові порушення.[28]

При первинному аудиті процедура аудиту залежить від рівня довіри аудиту до результатів попереднього аудиту. Для цього необхідно уважно вивчити його робочі документи, чи адекватним був підхід попереднього аудитора. Програму аудиту ПДВ наведено в таблиці нижче.

Джерело: [72]

Таблиця 3.2

Програма аудиту податку на додану вартість

№	Мета	Перелік аудиторських процедур	Крите-рії якості	Метод перевірки	Код робочого документа	Періодпроведення	Виконавець	Примітки
1	Впевнитись увідповідності залишку на початок податку на додану вартість	Перевірити правильність визначення залишку податку на додану вартість на початок періоду	А,Б,Г,С	Документальний, арифметичний і суцільний	ПДВ-1			
2	Впевнитись у правильності і повності оформлення первинних документів	Перевірити правильність оформлення первинних документів з ПДВ	А, Б, В,Г,Д	Документальний,нормальний, по суті, вибірковий	ПДВ-2			
3	Впевнитись у правильності визначення податкового зобовязанняз ПДВ	Перевірити правильності визначення податкового зобовязанняз ПДВ	А, Б, В,Г,Д	Документальний,арифметичний, вибірковий	ПДВ-3			
4	Впевненість у відповідності відображення податкового зобовязанняз ПДВ	Перевірити відповідность відображенняподаткового зобовязаннязПДВ	А, Б,В, Г, Д,Е,С	Документальний,арифметичний, вибірковийий	ПДВ-4			
5	Впевнитись у правильності визначення податкового кредиту з ПДВ	Перевірити правильность визначення податкового кредиту з ПДВ	А, Б, В,Г,Д	Документальний,арифметичний, вибірковий	ПДВ-5			
6	Впевненість у відповідності відображенняподаткового кредиту за ПДВ	Перевірити відповідності відображенняподаткового кредиту за ПДВ	А, Б,В, Г, Д,Е,С	Документальний,арифметичний, вибірковий	ПДВ-6			
7	Впевнитисьу правильності розрахунку ПДВ до сплати в бюджет	Перевірити правильності розрахунку ПДВ до сплати у бюджет	А, Б, В,Г,Д	Документальний,арифметичний, вибірковий	ПДВ-7			

8	Впевнитись у правильності віднесення податку на додану вартість до відповідних субрахунків	Перевірити правильності віднесення податку на додану вартість до відповідних субрахунків	А, Б, В,Г,Д	Документальний,арифметичний, вибірковий	ПДВ-8			
9	Впевнитись у правильності кореспонденції рахунків з ПДВ	Перевірити правильності кореспонденції рахунків з ПДВ	А, Б, В,Г,Д	Документальний,по суті, арифметичний, вибірковий	ПДВ-9			
10	Впевнитись у правильності складанняДекларації з ПДВ	Перевірити правильності складанняДекларації зПДВ	А, Б, В,Г, Е,С	Документальний,по суті, арифметичний, вибірковий	ПДВ-10			
11	Впевнитисьуправильності визначення залишкузподатку на додану вартість на кінець періоду	Перевірити правильність визначення залишку з податку на додану вартість на кінець періоду	А, Б, Г,С	Документальний,арифметичний, суцільний	ПДВ-11			
Критерії якості аудиторської перевірки:наявність–А;правдивість–Б;праватазобов'язання–В;повнота–Г;вимірювання–Д;оцінкувартості–Е;поданняірозкриття–С								

З таблиці 3.2 видно яка метаі які необхідно виконати процедури для виконанання аудиту податку на додану вартість, які методи перевірки і за якими критеріями.

3.2 Особливості податкових перевірок розрахунків з податку на додану вартість

Податкові перевірки розрахунків з податку на додану вартість (ПДВ) мають свої особливості, оскільки це складний процес, що вимагає детального аналізу податкових облікових документів та відповідності їхнього заповнення вимогам податкового законодавства. Особливості таких перевірок включають:

- Перевірка правильності обчислення ПДВ є однією з ключових особливостей аудиту ПДВ. Мета цієї перевірки полягає в тому, щоб переконатися, що обчислення ПДВ було проведено відповідно до вимог податкового законодавства.[44]

- Перевірка правильності обчислення ПДВ включає в себе такі етапи.
- Аналіз облікової документації. Аудитор повинен проаналізувати облікову документацію, щоб отримати інформацію про операції, які підлягають оподаткуванню ПДВ.
- Перевірку правильності застосування ставок ПДВ. Аудитор повинен перевірити, чи правильно були застосовані ставки ПДВ до різних категорій товарів та послуг.
- Перевірку врахування виключень і звільнень від оподаткування. Аудитор повинен перевірити, чи були враховані виключення та звільнення від оподаткування, передбачені податковим законодавством.
- Перевірка правильності обчислення ПДВ може включати в себе такі розрахунки.[43]

Розрахунок бази оподаткування ПДВ. База оподаткування ПДВ визначається як вартість товарів та послуг, які підлягають оподаткуванню ПДВ.

Розрахунок ставки ПДВ. Ставка ПДВ залежить від категорії товарів або послуг.

Розрахунок податкових зобов'язань з ПДВ. Податкові зобов'язання з ПДВ визначаються як добуток бази оподаткування і ставки ПДВ.

Якщо під час перевірки правильності обчислення ПДВ будуть виявлені помилки, аудитор повинен визначити їхній характер і розмір. У разі виявлення значних помилок аудитор може скласти аудиторський висновок із висновком про невідповідність обліку і звітності об'єкта аудиту законодавству.[43]

Ось кілька конкретних прикладів того, що може бути перевірено під час перевірки правильності обчислення ПДВ.

Чи правильно були застосовані ставки ПДВ до операцій з постачання товарів та послуг, які підпадають під різні ставки ПДВ?

Чи були враховані виключення та звільнення від оподаткування, передбачені податковим законодавством?

Чи правильно було розраховано базу оподаткування ПДВ?

Чи правильно було розраховано податкові зобов'язання з ПДВ?

Перевірка правильності обчислення ПДВ є важливою для забезпечення дотримання платниками ПДВ вимог податкового законодавства.

Аналіз податкової звітності є важливою частиною будь-якої податкової перевірки. Мета цього аналізу полягає в тому, щоб переконатися, що податкова звітність відповідає вимогам податкового законодавства, правильно заповнена та своєчасно подана.[49]

Аналіз податкової звітності включає в себе такі етапи:

Перевірку відповідності податкової звітності вимогам податкового законодавства. Аудитор повинен перевірити, чи відповідає податкова звітність вимогам податкового законодавства, включаючи:

- Визначення періоду, за який подається податкова звітність
- Визначення видів операцій, які підлягають оподаткуванню ПДВ
- Визначення ставок ПДВ, які застосовуються до різних категорій товарів та послуг
- Визначення бази оподаткування ПДВ
- Визначення податкових зобов'язань з ПДВ

Перевірку правильності заповнення податкової звітності. Аудитор повинен перевірити, чи правильно заповнена податкова звітність, включаючи:

- Правильність зазначення всіх необхідних реквізитів
- Правильність розрахунків
- Перевірку своєчасності подання податкової звітності. Аудитор повинен перевірити, чи була податкова звітність подана вчасно.[49]

Якщо під час аналізу податкової звітності будуть виявлені помилки, аудитор повинен визначити їхній характер і розмір. У разі виявлення значних помилок аудитор може скласти аудиторський висновок із висновком про невідповідність обліку і звітності об'єкта аудиту законодавству.

Ось кілька конкретних прикладів того, що може бути перевірено під час аналізу податкової звітності.

Чи відповідає період, за який подається податкова звітність, вимогам податкового законодавства?

Чи враховані всі операції, які підлягають оподаткуванню ПДВ?

Чи правильно застосовані ставки ПДВ до різних категорій товарів та послуг?

Чи правильно розрахована база оподаткування ПДВ?

Чи правильно розраховані податкові зобов'язання з ПДВ?

Чи правильно заповнені всі реквізити податкової звітності?

Чи правильні розрахунки, зазначені в податковій звітності?

Чи була податкова звітність подана вчасно?

Аналіз податкової звітності є важливим для забезпечення дотримання платниками ПДВ вимог податкового законодавства.[43]

Перевірка правильності відображення операцій у документації є важливою частиною будь-якої податкової перевірки. Мета цього аналізу полягає в тому, щоб переконатися, що операції, які підлягають оподаткуванню ПДВ, були правильно відображені в обліковій документації та відповідають вимогам податкового законодавства.

Перевірка правильності відображення операцій у документації включає в себе такі етапи:

- Аналіз облікових документів. Аудитор повинен проаналізувати облікові документи, щоб отримати інформацію про операції, які підлягають оподаткуванню ПДВ.
- Перевірку правильності оформлення облікових документів. Аудитор повинен перевірити, чи правильно оформлені облікові документи, включаючи:
- Наявність усіх необхідних реквізитів
- Відповідність змісту документів вимогам податкового законодавства

- Перевірку відповідності операцій, зазначених у облікових документах, фактичним операціям. Аудитор повинен перевірити, чи відповідають операції, зазначені в облікових документах, фактичним операціям, які відбувалися в об'єкта аудиту.[55]

Перевірка правильності відображення операцій у документації може включати в себе такі розрахунки:

- Розрахунок бази оподаткування ПДВ. База оподаткування ПДВ визначається як вартість товарів та послуг, які підлягають оподаткуванню ПДВ.
- Розрахунок ставки ПДВ. Ставка ПДВ залежить від категорії товарів або послуг.
- Розрахунок податкових зобов'язань з ПДВ. Податкові зобов'язання з ПДВ визначаються як добуток бази оподаткування і ставки ПДВ.

Якщо під час перевірки правильності відображення операцій у документації будуть виявлені помилки, аудитор повинен визначити їхній характер і розмір. У разі виявлення значних помилок аудитор може скласти аудиторський висновок із висновком про невідповідність обліку і звітності об'єкта аудиту законодавству.[49]

Ось кілька конкретних прикладів того, що може бути перевірено під час перевірки правильності відображення операцій у документації:

- Чи є всі необхідні реквізити в рахунках-фактурах та податкових накладних?
- Чи відповідають дані в рахунках-фактурах та податкових накладних фактичним операціям, які відбувалися в об'єкта аудиту?
- Чи правильно розрахована база оподаткування ПДВ?
- Чи правильно застосована ставка ПДВ?
- Чи правильно розраховані податкові зобов'язання з ПДВ?

Перевірка правильності відображення операцій у документації є важливою для забезпечення дотримання платниками ПДВ вимог податкового законодавства.

Аналіз оподатковуваних операцій є важливою частиною будь-якої податкової перевірки. Мета цього аналізу полягає в тому, щоб переконатися, що всі операції, які підлягають оподаткуванню ПДВ, були правильно відображені в обліку та звітності та відповідають вимогам податкового законодавства.[49]

Аналіз оподатковуваних операцій включає в себе такі етапи:

Аналіз облікових документів. Аудитор повинен проаналізувати облікові документи, щоб отримати інформацію про операції, які підлягають оподаткуванню ПДВ.

Перевірку наявності всіх операцій, які підлягають оподаткуванню ПДВ. Аудитор повинен перевірити, чи були відображені в обліку всі операції, які підлягають оподаткуванню ПДВ, включаючи:

- Операції з постачання товарів та послуг
- Операції з ввезення товарів
- Операції з експорту товарів
- Операції з оподаткуванням за ставкою 0%

Перевірку правильності нарахування ПДВ. Аудитор повинен перевірити, чи правильно було нараховано ПДВ, включаючи:

- Правильність застосування ставок ПДВ
- Правильність розрахунку бази оподаткування ПДВ

Якщо під час аналізу оподатковуваних операцій будуть виявлені помилки, аудитор повинен визначити їхній характер і розмір. У разі виявлення значних помилок аудитор може скласти аудиторський висновок із висновком про невідповідність обліку і звітності об'єкта аудиту законодавству.[43]

Ось кілька конкретних прикладів того, що може бути перевірено під час аналізу оподатковуваних операцій:

- Чи були відображені в обліку всі операції з постачання товарів та послуг, які підлягають оподаткуванню ПДВ?

- Чи правильно була застосована ставка ПДВ до операцій з ввезення товарів?
- Чи правильно було нараховано ПДВ до операцій з експорту товарів?
- Чи правильно було нараховано ПДВ до операцій з оподаткуванням за ставкою 0%?

Аналіз оподатковуваних операцій є важливою частиною будь-якої податкової перевірки. Він допомагає забезпечити дотримання платниками ПДВ вимог податкового законодавства.

Документування податкових перевірок є важливою частиною будь-якої податкової перевірки. Мета цього документування полягає в тому, щоб забезпечити прозорість і обґрунтованість дій податкового органу, а також можливість оскарження результатів перевірки.[58]

Документація податкових перевірок включає в себе такі документи:

Повідомлення про проведення перевірки. Повідомлення про проведення перевірки надсилається платнику податків заздалегідь, щоб він мав можливість підготуватися до перевірки.

Протоколи перевірок. Протоколи перевірок містять інформацію про результати перевірки, включаючи виявлені порушення або невідповідності.

Акти перевірок. Акти перевірок є основним документом, який містить висновки перевірки.[58]

Акти перевірок повинні містити такі відомості:

- Найменування та місцезнаходження об'єкта перевірки
- Прізвище, ім'я та по батькові посадової особи, яка провела перевірку
- Період, за який проводилася перевірка
- Перелік виявлених порушень або невідповідностей
- Розміри виявлених порушень або невідповідностей

Акти перевірок підписуються посадовою особою, яка проводила перевірку, та платником податків. У разі відмови платника податків підписати акт перевірки посадова особа повинна зробити відповідну відмітку в акті.

Документація податкових перевірок є важливим інструментом забезпечення дотримання платниками податків вимог податкового законодавства. Вона допомагає забезпечити прозорість і обґрунтованість дій податкового органу, а також можливість оскарження результатів перевірки.

Ось кілька конкретних прикладів того, що може бути включено до документації податкових перевірок:

- Коментарі платника податків щодо виявлених порушень або невідповідностей[55]
- Документи, які підтверджують виявлені порушення або невідповідності
- Розрахунки розмірів виявлених порушень або невідповідностей
- Документація податкових перевірок повинна бути складена вчасно і в повному обсязі. Вона повинна бути об'єктивною і неупередженою.
- Перевірки розрахунків ПДВ вимагають особливої уваги до деталей обліку, документації та обґрунтування всіх операцій, що підлягають оподаткуванню. Це пов'язано з тим, що ПДВ є складним податком, який має багато нюансів.

Ось кілька конкретних прикладів того, на що слід звернути увагу під час перевірок розрахунків ПДВ:

- Аналіз правильності застосування ставок ПДВ. Ставки ПДВ можуть відрізнятися залежно від категорії товарів або послуг.
- Аналіз правильності розрахунку бази оподаткування ПДВ. База оподаткування ПДВ визначається як вартість товарів або послуг, які підлягають оподаткуванню.

- Аналіз правильності відображення операцій у документації. Операції, які підлягають оподаткуванню ПДВ, повинні бути правильно відображені в обліковій документації.
- Аналіз наявності всіх операцій, які підлягають оподаткуванню ПДВ. Усі операції, які підлягають оподаткуванню ПДВ, повинні бути відображені в обліку.[58]

Увага до деталей і документації є важливим фактором, який може допомогти платникам податків уникнути штрафів і пені за порушення податкового законодавства.

Ці особливості підкреслюють важливість точності, систематичності та відповідності законодавству під час проведення податкових перевірок розрахунків з податку на додану вартість.

ВИСНОВОК ДО РОЗДІЛУ 3

У третьому розділі магістерської роботи було розглянуто питання аудиту та податкових перевірок розрахунків за ПДВ.

Аудит розрахунків за ПДВ – це перевірка фінансової звітності та господарських операцій платника податків з метою визначення правильності та повноти відображення в обліку всіх господарських операцій, пов’язаних із ПДВ, а також дотримання платником вимог законодавства щодо сплати податку.

Податкові перевірки розрахунків за ПДВ – це заходи контролю, які здійснюються контролюючими органами з метою перевірки виконання платником податків вимог законодавства щодо сплати податку.

Основними завданнями аудиту розрахунків за ПДВ є:

- перевірка правильності та повноти відображення в обліку всіх господарських операцій, пов’язаних із ПДВ;
- визначення відповідності обліку розрахунків за ПДВ вимогам законодавства;

- виявлення можливих порушень законодавства щодо сплати податку.

Основними завданнями податкових перевірок розрахунків за ПДВ є:

- перевірка правильності та повноти відображення в обліку всіх господарських операцій, пов’язаних із ПДВ;
- визначення відповідності обліку розрахунків за ПДВ вимогам законодавства;
- виявлення можливих порушень законодавства щодо сплати податку;
- фіксація виявлених порушень та їх наслідків;
- вжиття заходів щодо усунення виявлених порушень.

Основними методами аудиту розрахунків за ПДВ є:

- аналіз документів;
- бесіди з працівниками підприємства;
- спостереження;
- економічні розрахунки;
- експертна оцінка.

Основними методами податкових перевірок розрахунків за ПДВ є:

- аналіз документів;
- бесіди з працівниками підприємства;
- спостереження;
- економічні розрахунки;
- експертна оцінка;
- залучення спеціалістів.

На основі проведеного дослідження можна зробити наступні висновки:

- Аудит та податкові перевірки розрахунків за ПДВ є важливими інструментами податкового контролю.
- Правильне та своєчасне проведення аудиту та податкових перевірок розрахунків за ПДВ дозволяє забезпечити дотримання платниками вимог законодавства та сплати належних сум податку до бюджету.

- Для ефективного проведення аудиту та податкових перевірок розрахунків за ПДВ необхідно забезпечити дотримання вимог законодавства, використання сучасних методів та інструментів контролю.

Рекомендації

- Для підвищення ефективності аудиту та податкових перевірок розрахунків за ПДВ можна запропонувати такі рекомендації:
- Розробити єдині стандарти проведення аудиту та податкових перевірок розрахунків за ПДВ.
- Запровадити електронний документообіг у процесі проведення аудиту та податкових перевірок розрахунків за ПДВ.
- Створити єдину базу даних з інформацією про результати аудиту та податкових перевірок розрахунків за ПДВ.
- Запровадити систему стимулювання працівників контролюючих органів за виявлення та усунення порушень законодавства щодо сплати податку.

РОЗДІЛ 4
МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ ТЕМИ «ОБЛІК РОЗРАХУНКІВ І ЗВІТНІСТЬ ЗА ПОДАТКОМ НА ДОДАНУ ВАРТІСТЬ» В КУРСІ «ОБЛІК І ЗВІТНІСТЬ В ОПОДАТКУВАННІ»

4.1. Методика викладання лекції на тему "Облік розрахунків і звітність за податком на додану вартість"

Теоретичні основи ПДВ є важливим фундаментом для розуміння практичних аспектів цього податку.

На етапі вивчення теоретичних основ ПДВ студентам необхідно ознайомитися з такими темами:

Сутність ПДВ. ПДВ - це непрямий податок, який стягується з вартості доданої вартості, створеної в процесі виробництва та реалізації товарів та послуг.[66]

Принципи оподаткування ПДВ. Основними принципами оподаткування ПДВ є:

- Принцип оборотності
- Принцип непрямості
- Принцип виникнення ПДВ
- Принцип віднесення ПДВ на собівартість продукції
- Принцип відшкодування ПДВ
- Поняття ПДВ. До основних понять ПДВ відносяться:
- Операції з постачання товарів та послуг
- База оподаткування ПДВ
- Ставка ПДВ
- Податкові зобов'язання з ПДВ
- Податковий кредит з ПДВ

Механізми оподаткування ПДВ. ПДВ оподатковується за принципом оборотності. Це означає, що ПДВ сплачується на кожному етапі виробництва та реалізації товарів та послуг.

Об'єкти оподаткування ПДВ. Об'єктами оподаткування ПДВ є операції з постачання товарів та послуг.

Виключення з оподаткування ПДВ. Від оподаткування ПДВ звільняються такі операції:

- Операції з постачання товарів та послуг, які не є об'єктами оподаткування
- Операції з постачання товарів та послуг, що підпадають під звільнення від оподаткування

Для більш ефективного засвоєння теоретичних основ ПДВ можна використовувати такі методи навчання.

Лекції. На лекціях викладач може надати загальне уявлення про ПДВ, а також ознайомити студентів з основними теоретичними аспектами цього податку.[66]

Аналіз законодавства є важливим етапом у вивченні будь-якого податку.

У випадку з ПДВ, студентам необхідно ознайомитися з такими законодавчими актами:

- Закон України "Про податок на додану вартість"
- Податковий кодекс України
- Інструкція про заповнення податкової декларації з податку на додану вартість
- Інструкція про порядок реєстрації платників податку на додану вартість
- Інші нормативні акти, що регулюють оподаткування ПДВ

Аналіз законодавства з питань ПДВ повинен включати в себе такі аспекти:

- Правила реєстрації для оподаткування. Студенти повинні розуміти, які особи є платниками ПДВ, а також порядок реєстрації платників ПДВ.

- Порядок подання декларацій. Студенти повинні розуміти, як заповнювати та подавати податкові декларації з ПДВ.
- Вимоги до звітності. Студенти повинні розуміти, яку звітність повинні подавати платники ПДВ.[66]

Для більш ефективного засвоєння законодавства з питань ПДВ можна використовувати такі методи навчання.

Лекції. На лекціях викладач може надати загальне уявлення про законодавство з питань ПДВ, а також ознайомити студентів з основними законодавчими актами.

Зміни в законодавстві з ПДВ можуть мати значний вплив на облік та звітність з ПДВ. Тому важливо, щоб студенти були обізнані з актуальними тенденціями та змінами в законодавстві з ПДВ.[40]

Ось кілька конкретних прикладів того, як актуальні тенденції та зміни в законодавстві з ПДВ можуть вплинути на облік та звітність:

- Зміна ставки ПДВ. Зміна ставки ПДВ може призвести до зміни суми податкових зобов'язань та податкового кредиту.
- Введення нових звільнень від оподаткування. Введення нових звільнень від оподаткування може призвести до зменшення бази оподаткування ПДВ.
- Впровадження нових форм податкових документів. Впровадження нових форм податкових документів може призвести до зміни порядку складання податкових документів.[35]

Ознайомлення з актуальними тенденціями та змінами в законодавстві з ПДВ допоможе студентам бути готовими до змін і впроваджувати нові вимоги в облік та звітність.

Методика викладання лекції на тему "Облік розрахунків і звітність за податком на додану вартість" може включати кілька ключових кроків та підходів:

Вступна лекція з ПДВ повинна розпочинатися з визначення основних понять та концепцій, пов'язаних з цим податком. Це допоможе студентам отримати загальне уявлення про ПДВ та його основні характеристики.

На вступній лекції викладач може розглянути такі теми:

Сутність ПДВ. ПДВ - це непрямий податок, який стягується з вартості доданої вартості, створеної в процесі виробництва та реалізації товарів та послуг.[42]

Цілі ПДВ. Цілі ПДВ включають в себе:

- Збільшення надходжень до бюджету
- Стимулювання економічного розвитку
- Захист внутрішнього ринку
- Об'єкт оподаткування ПДВ. Об'єктом оподаткування ПДВ є операції з постачання товарів та послуг.
- Загальні принципи визначення оподаткованих операцій. Оподаткованими операціями є операції, що відповідають таким критеріям:
- Операції з постачання товарів та послуг
- Операції, що здійснюються в Україні
- Операції, що підлягають оподаткуванню ПДВ відповідно до законодавства

Для того, щоб зробити вступну лекцію більш цікавою та ефективною, викладач може використовувати такі методи:

Ілюстрації. Ілюстрації можуть допомогти студентам краще зрозуміти абстрактні поняття та концепції.

Приклади. Приклади можуть допомогти студентам застосувати теоретичні знання до практичних ситуацій.

Запитання та відповіді. Запитання та відповіді можуть допомогти студентам краще засвоїти матеріал лекції.

Вступна лекція з ПДВ є важливою частиною навчання з цього податку. Вона допомагає студентам отримати загальне уявлення про ПДВ та його основні характеристики.[42]

Структуроване викладення методів обліку ПДВ допоможе студентам краще зрозуміти різницю між ними та вибрати найбільш підходящий для конкретного підприємства.

На лекції з методів обліку ПДВ викладач може розглянути такі теми:

- Методика обліку за фактичними операціями. Цей метод передбачає, що податкові зобов'язання та податковий кредит виникають у момент фактичного відвантаження товарів або надання послуг.
- Метод з урахуванням податкових накладних. Цей метод передбачає, що податкові зобов'язання виникають у момент постачання товарів або надання послуг, а податковий кредит - у момент отримання податкової накладної.
- Спрощена система оподаткування. Підприємства, які перебувають на спрощеній системі оподаткування, не сплачують ПДВ.
- Спеціальні випадки оподаткування. До спеціальних випадків оподаткування відносяться імпорт-експорт операцій, операції з об'єктами незавершеного будівництва та інші.[30]

Для того, щоб зробити лекцію більш цікавою та ефективною, викладач може використовувати такі методи:

- Порівняння різних методів обліку. Порівняння різних методів обліку допоможе студентам краще зрозуміти їхні переваги та недоліки.
- Приклади. Приклади допоможуть студентам застосувати теоретичні знання до практичних ситуацій.
- Запитання та відповіді. Запитання та відповіді допоможуть студентам краще засвоїти матеріал лекції.

Структуроване викладення методів обліку ПДВ є важливою частиною навчання з цього податку. Воно допомагає студентам вибрати найбільш підходящий для конкретного підприємства метод обліку ПДВ.

Порядок реєстрації для оподаткування ПДВ є важливою темою для навчання з цього податку. Він допомагає студентам зрозуміти, як зареєструватися як платник ПДВ та які права та обов'язки виникають у зв'язку з реєстрацією.[44]

На лекції з порядку реєстрації для оподаткування ПДВ викладач може розглянути такі теми:

- Обов'язок реєстрації. Платниками ПДВ є особи, які здійснюють операції з постачання товарів та послуг, що підлягають оподаткуванню ПДВ.
- Порядок реєстрації. Реєстрація платників ПДВ здійснюється контролюючим органом за місцезнаходженням (місцем проживання) платника.

Вимоги до документів для реєстрації. Для реєстрації платниками ПДВ необхідно подати до контролюючого органу такі документи:

- Заяву про реєстрацію платника ПДВ за формою № 1-ПДВ;
- Декларацію про прибуток або збиток (дохід) за останній звітний період (місяць, квартал);
- Копію свідоцтва про державну реєстрацію (для юридичних осіб);
- Копію паспорта (для фізичних осіб - підприємців).

Порядок видачі податкових номерів. Податковий номер платника ПДВ присвоюється контролюючим органом у день реєстрації платника ПДВ.

Обов'язки та права платників. Платники ПДВ зобов'язані:

- Нараховувати та сплачувати ПДВ;
- Здійснювати облік ПДВ;
- Надавати податкові декларації з ПДВ;
- Зберігати документи, пов'язані з оподаткуванням ПДВ.

Платники ПДВ мають право:

- Отримувати податковий кредит;
- Запитувати та отримувати від контролюючих органів інформацію, необхідну для виконання податкових обов'язків;
- Оскаржувати рішення контролюючих органів.[30]

Для того, щоб зробити лекцію більш цікавою та ефективною, викладач може використовувати такі методи:

Приклади. Приклади допоможуть студентам застосувати теоретичні знання до практичних ситуацій.

Запитання та відповіді. Запитання та відповіді допоможуть студентам краще засвоїти матеріал лекції.

Під час лекції з порядку реєстрації для оподаткування ПДВ викладач також може відповісти на запитання студентів про реєстрацію платників ПДВ.[30]

Аспекти обліку операцій з ПДВ є важливою темою для навчання з цього податку. Вони допомагають студентам зрозуміти, як правильно відображати операції з ПДВ у бухгалтерському обліку та фінансовій звітності.

При розгляді аспектів обліку операцій з ПДВ викладач може розглянути такі теми:

- Облік внутрішньонаціональних операцій. При обліку внутрішньонаціональних операцій з ПДВ необхідно враховувати такі аспекти:
- Визначення бази оподаткування ПДВ;
- Нарахування податкових зобов'язань;
- Отримання податкового кредиту;
- Складання податкових накладних.

Облік міжнародних торгівельних операцій. При обліку міжнародних торгівельних операцій з ПДВ необхідно враховувати такі аспекти:

- Визначення бази оподаткування ПДВ;
- Нарахування податкових зобов'язань;
- Отримання податкового кредиту;
- Складання податкових накладних;
- Заповнення митних декларацій.

Облік операцій із спеціальними ставками та звільнень від оподаткування. При обліку операцій із спеціальними ставками та звільнень від оподаткування необхідно враховувати такі аспекти:

- Визначення бази оподаткування ПДВ;
- Нарахування податкових зобов'язань;
- Отримання податкового кредиту.

Для того, щоб зробити лекцію більш цікавою та ефективною, викладач може використовувати такі методи:

Приклади. Приклади допоможуть студентам застосувати теоретичні знання до практичних ситуацій.

Запитання та відповіді. Запитання та відповіді допоможуть студентам краще засвоїти матеріал лекції.

Також, викладач може використовувати такі методи:

Використання мультимедійних матеріалів. Мультимедійні матеріали можуть допомогти студентам краще зрозуміти складні аспекти обліку операцій з ПДВ.[45]

Використання інтерактивних методів навчання. Інтерактивні методи навчання можуть допомогти студентам краще закріпити теоретичні знання та набути практичних навичок.

Розгляд аспектів обліку операцій з ПДВ є важливою частиною навчання з цього податку. Воно допомагає студентам зрозуміти, як правильно відображати операції з ПДВ у бухгалтерському обліку та фінансовій звітності.

Податкова звітність та декларування ПДВ є важливою темою для навчання з цього податку. Вони допомагають студентам зрозуміти, як правильно складати та подавати податкову звітність з ПДВ.

При розгляді податкової звітності та декларування ПДВ викладач може розглянути такі теми:

- Вимоги до складання податкових звітів та декларацій з ПДВ. До податкових звітів та декларацій з ПДВ висуваються такі вимоги:

- Відповідність вимогам законодавства;
- Достовірність та повнота інформації;
- Правильність та своєчасність подання.

Терміни подання податкових звітів та декларацій з ПДВ. Податкові звіти та декларації з ПДВ подаються до контролюючих органів у такі терміни:

- За звітний місяць - не пізніше 20-го числа наступного місяця;
- За звітний квартал - не пізніше 20-го числа наступного місяця після закінчення кварталу;
- За звітний рік - не пізніше 20-го числа лютого наступного року.

Особливості форм та відомостей, які включаються до звітності. До податкової звітності з ПДВ включаються такі форми та відомості:

- Податкова декларація з ПДВ;
- Розрахунок суми від'ємного значення ПДВ;
- Розрахунок коригування податкового зобов'язання та податкового кредиту;

Інші форми та відомості, передбачені законодавством.[46]

Для того, щоб зробити лекцію більш цікавою та ефективною, викладач може використовувати такі методи:

- Приклади. Приклади допоможуть студентам застосувати теоретичні знання до практичних ситуацій.
- Запитання та відповіді. Запитання та відповіді допоможуть студентам краще засвоїти матеріал лекції.

Також, викладач може використовувати такі методи:

- Використання мультимедійних матеріалів. Мультимедійні матеріали можуть допомогти студентам краще зрозуміти складні аспекти податкової звітності та декларування ПДВ.
- Використання інтерактивних методів навчання. Інтерактивні методи навчання можуть допомогти студентам краще закріпити теоретичні знання та набути практичних навичок.

Розгляд податкової звітності та декларування ПДВ є важливою частиною навчання з цього податку. Воно допомагає студентам зрозуміти, як правильно складати та подавати податкову звітність з ПДВ.

Ось кілька конкретних прикладів того, як можна розглянути вимоги до складання податкових звітів та декларацій з ПДВ на лекції:

- Вимоги до достовірності та повноти інформації. Викладач може навести приклади того, як порушення цих вимог може призвести до негативних наслідків для платника ПДВ.[45]
- Вимоги до своєчасності подання. Викладач може навести приклади того, як несвоєчасне подання податкової звітності може призвести до штрафів та інших санкцій.

Особливості форм та відомостей, які включаються до звітності. Викладач може навести приклади того, як правильно заповнювати різні форми та відомості, які включаються до податкової звітності з ПДВ.

Розгляд цих тем допоможе студентам краще зрозуміти вимоги до податкової звітності та декларування ПДВ, а також уникнути помилок при їх складанні та поданні.

Акцент на практичних прикладах та ситуаціях є важливим аспектом навчання з ПДВ. Практичні приклади та ситуації допомагають студентам краще зрозуміти теоретичний матеріал та застосувати його у практиці.

При розгляді будь-якої теми з ПДВ викладач може використовувати практичні приклади та ситуації. Наприклад, при розгляді методів обліку ПДВ викладач може навести приклад того, як нараховувати податкові зобов'язання та податковий кредит у різних ситуаціях.[44]

Викладач може використовувати такі методи для використання практичних прикладів та ситуацій у навчанні з ПДВ:

- Приклади в лекції. Викладач може навести приклади в лекції, щоб проілюструвати певну тему.

- Задачі. Викладач може задавати студентам завдання, які передбачають вирішення практичних задач.[23]
- Кейси. Викладач може використовувати кейси, щоб познайомити студентів із реальними ситуаціями, з якими стикаються платники ПДВ.

Викладач також може використовувати такі методи для використання практичних прикладів та ситуацій у навчанні з ПДВ:

- Мультимедійні матеріали. Мультимедійні матеріали, такі як відео та презентації, можуть включати практичні приклади та ситуації.
- Інтерактивні методи навчання. Інтерактивні методи навчання, такі як групові дискусії та рольові ігри, можуть допомогти студентам краще закріпити теоретичні знання та набути практичних навичок.
- Використання практичних прикладів та ситуацій у навчанні з ПДВ допомагає студентам краще зрозуміти теоретичний матеріал та застосувати його у практиці. Це також допомагає студентам розвивати критичне мислення та навички вирішення проблем.
- Звернення до актуальних питань та змін в законодавстві є важливим аспектом навчання з ПДВ. Актуальні зміни в законодавстві можуть вплинути на практику обліку та звітності ПДВ, тому важливо, щоб студенти були в курсі цих змін.[23]

Викладач може обговорити актуальні питання та зміни в законодавстві на лекції в такий спосіб:

- Ознайомлення з останніми змінами в законодавстві. Викладач може ознайомити студентів з останніми змінами в законодавстві, що стосуються ПДВ.
- Аналіз впливу змін на практику обліку та звітності. Викладач може проаналізувати, як зміни в законодавстві можуть вплинути на практику обліку та звітності ПДВ.

Запитання та відповіді. Викладач може відповісти на запитання студентів про актуальні питання та зміни в законодавстві.

Обговорення актуальних питань та змін в законодавстві допомагає студентам бути в курсі останніх тенденцій у сфері ПДВ. Це також допомагає студентам розвивати критичне мислення та навички вирішення проблем.

Ось кілька конкретних прикладів того, як можна обговорити актуальні питання та зміни в законодавстві на лекції з ПДВ:

- Зміни в ставках ПДВ. Викладач може обговорити зміни в ставках ПДВ, які були запроваджені в Україні в останні роки.[31]
- Нові звільнення від оподаткування ПДВ. Викладач може обговорити нові звільнення від оподаткування ПДВ, які були запроваджені в Україні в останні роки.
- Зміни в порядку реєстрації платників ПДВ. Викладач може обговорити зміни в порядку реєстрації платників ПДВ, які були запроваджені в Україні в останні роки.

Обговорення цих тем допоможе студентам краще зрозуміти актуальні зміни в законодавстві та їх вплив на практику обліку та звітності ПДВ.[60]

4.2. Методика викладання практичного заняття на тему «Облік розрахунків і звітність за податком на додану вартість»

Практичні заняття. На практичних заняттях студенти можуть самостійно опрацювати законодавчий матеріал, а також виконати завдання, спрямовані на закріплення знань.

Вправи. Вправи допомагають студентам краще зрозуміти теоретичний матеріал та закріпити навички розрахунків.

Вивчення теоретичних основ ПДВ є важливою частиною підготовки фахівців у сфері оподаткування.[66]

Кейс-стадії. Кейс-стадії дають студентам можливість застосувати знання законодавства з питань ПДВ до практичних ситуацій.

Аналіз законодавства з питань ПДВ є важливим етапом підготовки фахівців у сфері оподаткування.[66]

Практичні аспекти обліку ПДВ є важливим компонентом підготовки фахівців у сфері оподаткування.

Практичні аспекти обліку ПДВ включають в себе такі питання:

- Формування облікових проводок. При обліку ПДВ необхідно формувати облікові проводки для відображення всіх операцій, які підлягають оподаткуванню ПДВ.
- Складання податкових накладних. Податкові накладні є основним документом, який підтверджує право на податковий кредит з ПДВ. Тому важливо правильно складати податкові накладні.
- Реєстрація та відображення операцій із ПДВ у фінансовій звітності. Операції із ПДВ необхідно реєструвати в бухгалтерському обліку та відображати у фінансовій звітності.[35]

Для більш ефективного засвоєння практичних аспектів обліку ПДВ можна використовувати такі методи навчання:

Практичні заняття. На практичних заняттях студенти можуть самостійно опрацювати теоретичний матеріал, а також виконати завдання, спрямовані на закріплення знань.

Вправи. Вправи допомагають студентам краще зрозуміти теоретичний матеріал та закріпити навички розрахунків.

Практичні аспекти обліку ПДВ є важливим етапом підготовки фахівців у сфері оподаткування. Вони допомагають студентам отримати необхідні навички та знання для правильного ведення обліку ПДВ на підприємствах.

Ось кілька конкретних прикладів практичних аспектів обліку ПДВ, які можуть бути розглянуті на заняттях:

- Формування облікових проводок для відображення операцій з постачання товарів та послуг
- Складання податкових накладних для операцій з постачання товарів та послуг
- Реєстрація податкових накладних у податковому обліку

- Відображення операцій із ПДВ у фінансовій звітності

Такі приклади допомагають студентам краще зрозуміти, як на практиці застосовуються теоретичні знання з обліку ПДВ.

Кейси та практичні завдання є важливим елементом навчання з ПДВ. Вони допомагають студентам застосувати теоретичні знання до практичних ситуацій.[35]

Кейси та практичні завдання можуть бути спрямовані на вирішення таких завдань:

- Розрахунок податкових зобов'язань та податкового кредиту з ПДВ
- Відображення операцій із ПДВ у бухгалтерському обліку
- Складання податкових накладних
- Реєстрація податкових накладних у податковому обліку
- Відображення операцій із ПДВ у фінансовій звітності

Кейси та практичні завдання можуть бути розроблені на основі реальних ситуацій, які можуть виникнути на підприємствах. Це допомагає студентам краще зрозуміти, як на практиці застосовуються теоретичні знання з ПДВ.

Ось кілька конкретних прикладів кейсів та практичних завдань, які можуть бути використані в навчанні з ПДВ:

- Кейс: Підприємство здійснює постачання товарів на загальних умовах оподаткування. Як визначити базу оподаткування ПДВ для таких операцій?
- Практичне завдання: Складіть податкову накладну для операції з постачання товарів на загальних умовах оподаткування.[40]

Такі кейси та практичні завдання допомагають студентам закріпити теоретичні знання та набути практичних навичок з обліку та звітності з ПДВ.

Аудиторський погляд на ПДВ може бути корисним для розуміння облікових аспектів цього виду оподаткування.

Аудит ПДВ - це процес перевірки правильності обліку та звітності з ПДВ. Аудиторський погляд на ПДВ включає в себе такі аспекти:

- Виявлення ризиків. Аудитор повинен виявити ризики, пов'язані з обліком та звіністю з ПДВ.
- Аудиторські процедури. Аудитор повинен провести аудиторські процедури для оцінки ризиків і визначення правильності обліку та звітності з ПДВ.
- Рекомендації. Аудитор може надати рекомендації для підвищення ефективності обліку та звітності з ПДВ.

Вивчення аудиторського погляду на ПДВ може допомогти студентам зрозуміти такі важливі аспекти обліку ПДВ:

- Правила та вимоги законодавства. Аудитор повинен знати правила та вимоги законодавства, що регулюють облік та звітність з ПДВ.
- Практику обліку та звітності. Аудитор повинен знати практику обліку та звітності з ПДВ, яка застосовується на підприємствах.[34]

Ризики, пов'язані з обліком та звіністю. Аудитор повинен знати ризики, пов'язані з обліком та звіністю з ПДВ, щоб їх своєчасно виявити та усунути.

Ось кілька конкретних прикладів того, як аудиторський погляд на ПДВ може бути корисним для розуміння облікових аспектів ПДВ:

- Аудитор може допомогти зрозуміти, які операції підлягають оподаткуванню ПДВ.
- Аудитор може допомогти зрозуміти, як правильно визначати базу оподаткування ПДВ.
- Аудитор може допомогти зрозуміти, як правильно складати податкові накладні.[41]
- Аудитор може допомогти зрозуміти, як правильно відображати операції із ПДВ у бухгалтерському обліку та фінансовій звітності.

Вивчення аудиторського погляду на ПДВ може бути корисним для всіх, хто займається обліком та звіністю з ПДВ.

Актуальні тенденції та зміни в законодавстві з ПДВ є важливою частиною навчання з ПДВ.

Актуальні тенденції у сфері ПДВ включають в себе такі питання:

- Міжнародні тенденції. Важливо розуміти міжнародні тенденції в оподаткуванні ПДВ, щоб бути конкурентоспроможним на міжнародному ринку.
- Вплив технологій. Технології все більше впливають на облік та звітність з ПДВ.
- Вплив економічних умов. Економічні умови можуть призвести до змін у законодавстві з ПДВ.

Зміни у законодавстві з ПДВ можуть бути внесені з різних причин, таких як:

- Вдосконалення законодавства. Законодавство з ПДВ може бути змінено для вдосконалення його ефективності та справедливості.[35]
- Зміни в економічних умовах. Законодавство з ПДВ може бути змінено для реагування на зміни в економічних умовах.
- Вплив міжнародних угод. Законодавство з ПДВ може бути змінено для відповідати міжнародним угодам.
- Нововведення в оподаткуванні ПДВ можуть бути спрямовані на такі цілі:
- Покращення адміністрування податку. Нововведення можуть бути спрямовані на покращення адміністрування податку, щоб зменшити ризик недобросовісного використання ПДВ.
- Зменшення податкового навантаження. Нововведення можуть бути спрямовані на зменшення податкового навантаження для платників ПДВ.
- Стимулювання економічного розвитку. Нововведення можуть бути спрямовані на стимулювання економічного розвитку.

Практичне заняття на тему "Облік розрахунків і звітність за податком на додану вартість" може бути побудоване на основі конкретних завдань та ситуацій, що дозволяють студентам отримати практичні навички у вирішенні задач, пов'язаних із податковим обліком. Важливими етапами такого заняття можуть бути:

Введення в тему через практичний кейс або ситуацію є ефективним способом зацікавити студентів та залучити їх до процесу навчання. Це також допомагає студентам краще зрозуміти теоретичні основи теми.

При введенні в тему через практичний кейс або ситуацію викладач може використовувати такі методи:

Представлення кейса або ситуації студентам. Викладач може представити студентам кейс або ситуацію, яку вони повинні будуть вирішити.[50]

Обговорення кейса або ситуації з студентами. Викладач може обговорити кейс або ситуацію з студентами, щоб допомогти їм зрозуміти теоретичні основи теми.

Розв'язання кейса або ситуації студентами. Викладач може дати студентам час для самостійного вирішення кейса або ситуації.

Введення в тему через практичний кейс або ситуацію допомагає студентам краще зрозуміти теоретичні основи теми та застосувати їх до практичних ситуацій. Це також допомагає студентам розвивати критичне мислення та навички вирішення проблем.

Ось кілька конкретних прикладів того, як можна ввести тему через практичний кейс або ситуацію на лекції з ПДВ:

- Кейс про реєстрацію платника ПДВ. Викладач може представити студентам кейс про компанію, яка планує зареєструватися як платник ПДВ. Студенти повинні будуть визначити, чи відповідає компанія вимогам для реєстрації як платника ПДВ, і які документи необхідно подати для реєстрації.

- Кейс про облік операцій з ПДВ. Викладач може представити студентам кейс про компанію, яка здійснює операції з постачання товарів та послуг, що підлягають оподаткуванню ПДВ. Студенти повинні будуть визначити, які податкові зобов'язання та податковий кредит виникають у компанії в різних ситуаціях.[50]
- Кейс про декларування ПДВ. Викладач може представити студентам кейс про компанію, яка повинна подати податкову декларацію з ПДВ. Студенти повинні будуть визначити, які дані необхідно включити до декларації, та як правильно її заповнити.

Розгляд цих кейсів допоможе студентам краще зрозуміти теоретичні основи теми та застосувати їх до практичних ситуацій.

Робота з документами та облік ПДВ є важливим аспектом навчання з цього податку. Вона допомагає студентам набути практичних навичок у заповненні та обліку операцій з ПДВ.

При роботі з документами та обліком ПДВ викладач може використовувати такі методи:

- Надання студентам реальних облікових документів. Викладач може надати студентам реальні облікові документи, такі як рахунки-фактури, податкові накладні тощо.[51]
- Обговорення з студентами заповнення документів. Викладач може обговорити з студентами заповнення документів, щоб допомогти їм зрозуміти, як правильно це робити.
- Консультації з студентами з питань обліку ПДВ. Викладач може надавати студентам консультації з питань обліку ПДВ, щоб допомогти їм усунути помилки та удосконалити свої навички.
- Робота з документами та облік ПДВ допомагає студентам набути практичних навичок у заповненні та обліку операцій з ПДВ. Це також допомагає студентам розвивати критичне мислення та навички вирішення проблем.

Ось кілька конкретних прикладів того, як можна використовувати роботу з документами та облік ПДВ у навчанні з ПДВ:

- Заповнення рахунків-фактур. Викладач може дати студентам завдання заповнити рахунки-фактури на реальні операції з постачання товарів та послуг.[51]
- Нарахування податкових зобов'язань та податкового кредиту. Викладач може дати студентам завдання визначити податкові зобов'язання та податковий кредит, які виникають у платника ПДВ у різних ситуаціях.
- Складання податкових накладних. Викладач може дати студентам завдання скласти податкові накладні на реальні операції з постачання товарів та послуг.

Розгляд цих тем допоможе студентам набути практичних навичок у заповненні та обліку операцій з ПДВ.

Розв'язання практичних завдань з розрахунку ПДВ є важливим аспектом навчання з цього податку. Воно допомагає студентам закріпити теоретичні знання та набути практичних навичок у розрахунку ПДВ.

При вирішенні практичних завдань з розрахунку ПДВ викладач може використовувати такі методи:

- Надання студентам практичних завдань. Викладач може надати студентам практичні завдання з розрахунку ПДВ.
- Обговорення з студентами розв'язання завдань. Викладач може обговорити з студентами розв'язання завдань, щоб допомогти їм зрозуміти, як правильно це робити.[50]
- Консультації з студентами з питань розрахунку ПДВ. Викладач може надавати студентам консультації з питань розрахунку ПДВ, щоб допомогти їм усунути помилки та удосконалити свої навички.
- Розв'язання практичних завдань з розрахунку ПДВ допомагає студентам закріпити теоретичні знання та набути практичних навичок у

розрахунку ПДВ. Це також допомагає студентам розвивати критичне мислення та навички вирішення проблем.

Ось кілька конкретних прикладів того, як можна використовувати вирішення практичних завдань з розрахунку ПДВ у навчанні з ПДВ:

- Розрахунок сум ПДВ. Викладач може дати студентам завдання розрахувати суми ПДВ за різними операціями з постачання товарів та послуг.
- Визначення ставок оподаткування. Викладач може дати студентам завдання визначити ставки оподаткування ПДВ для різних операцій.
- Аналіз облікових проводок з ПДВ. Викладач може дати студентам завдання проаналізувати облікові проводки з ПДВ для різних операцій.

Розгляд цих тем допоможе студентам закріпити теоретичні знання та набути практичних навичок у розрахунку ПДВ.[52]

Групові або індивідуальні вправи та обговорення результатів є ефективним способом закріпити теоретичні знання та набути практичних навичок. Вони також допомагають студентам розвивати критичне мислення та навички вирішення проблем.

При групових або індивідуальних вправах та обговоренні результатів викладач може використовувати такі методи:

- Надання студентам завдань. Викладач може надати студентам групові або індивідуальні завдання.
- Обговорення результатів завдань. Викладач може організувати обговорення результатів завдань з всією групою або з окремими студентами.
- Консультації з студентами з питань виконання завдань. Викладач може надавати студентам консультації з питань виконання завдань, щоб допомогти їм усунути помилки та удосконалити свої навички.
- Групові або індивідуальні вправи та обговорення результатів допомагають студентам закріпити теоретичні знання та набути практичних навичок. Це також допомагає студентам розвивати критичне мислення та навички вирішення проблем.[52]

Ось кілька конкретних прикладів того, як можна використовувати групові або індивідуальні вправи та обговорення результатів у навчанні з ПДВ:

- Групова робота над кейсом. Викладач може дати студентам завдання працювати над кейсом у групі. Після виконання завдання група може обговорити свої рішення з іншими групами та викладачем.
- Індивідуальна робота над завданням. Викладач може дати студентам завдання, які вони повинні виконати індивідуально. Після виконання завдання студент може обговорити своє рішення з викладачем.

Розгляд цих тем допоможе студентам закріпити теоретичні знання та набути практичних навичок.

Аналіз практичних ситуацій та вирішення складних кейсів є важливим аспектом навчання з ПДВ. Воно допомагає студентам розвинути критичне мислення та навички вирішення проблем.[56]

При аналізі практичних ситуацій та вирішенні складних кейсів викладач може використовувати такі методи:

- Надання студентам кейсів або ситуацій. Викладач може надати студентам кейси або ситуації, які вони повинні проаналізувати та вирішити.
- Обговорення кейсів або ситуацій з студентами. Викладач може обговорити з студентами кейси або ситуації, щоб допомогти їм зрозуміти, як їх вирішити.

Консультації з студентами з питань вирішення кейсів або ситуацій. Викладач може надавати студентам консультації з питань вирішення кейсів або ситуацій, щоб допомогти їм усунути помилки та удосконалити свої навички.[56]

Аналіз практичних ситуацій та вирішення складних кейсів допомагає студентам розвинути критичне мислення та навички вирішення проблем. Це також допомагає студентам набути практичних навичок у вирішенні складних завдань, пов'язаних із обліком ПДВ.

Ось кілька конкретних прикладів того, як можна використовувати аналіз практичних ситуацій та вирішення складних кейсів у навчанні з ПДВ:

- Кейс про міжнародні операції з ПДВ. Викладач може надати студентам кейс про компанію, яка здійснює міжнародні операції з постачання товарів та послуг. Студенти повинні будуть визначити, які податкові зобов'язання та податковий кредит виникають у компанії в різних ситуаціях.
- Кейс про особливості оподаткування ПДВ окремих видів діяльності. Викладач може надати студентам кейс про компанію, яка здійснює діяльність, яка має особливі правила оподаткування ПДВ. Студенти повинні будуть визначити, як ці правила впливають на облік ПДВ у компанії.
- Кейс про податкові перевірки з ПДВ. Викладач може надати студентам кейс про компанію, яка піддається податковій перевірці з ПДВ. Студенти повинні будуть визначити, які документи та інформацію необхідно надати контролюючим органам.[56]

Підсумок та обговорення є важливим аспектом будь-якого заняття, в тому числі і практичного заняття з ПДВ. Вони допомагають студентам закріпити отримані знання та навички.

При підсумку та обговоренні викладач може використовувати такі методи:

Наведення основних моментів заняття. Викладач може навести основні моменти заняття, щоб допомогти студентам запам'ятати вивчене.

Обговорення найбільш важливих аспектів. Викладач може обговорити з студентами найбільш важливі аспекти, які були вивчені, щоб допомогти їм краще їх зрозуміти.

Висвітлення практичних висновків та рекомендацій. Викладач може висвітлити практичні висновки та рекомендації, які можна зробити на основі вивченого матеріалу.[57]

Підсумок та обговорення допомагають студентам закріпити отримані знання та навички. Це також допомагає студентам краще зрозуміти практичні аспекти ПДВ.

Ось кілька конкретних прикладів того, як можна використовувати підсумок та обговорення на практичному занятті з ПДВ:

- Наведення основних моментів заняття. Викладач може навести основні моменти заняття, наприклад, основні визначення, правила оподаткування, методи розрахунку тощо.
- Обговорення найбільш важливих аспектів. Викладач може обговорити з студентами найбільш важливі аспекти, наприклад, особливості оподаткування міжнародних операцій, особливості оподаткування окремих видів діяльності тощо.
- Висвітлення практичних висновків та рекомендацій. Викладач може висвітлити практичні висновки та рекомендації, наприклад, як правильно заповнити податкові накладні, як уникнути помилок у розрахунку ПДВ тощо.

Розгляд цих тем допоможе студентам закріпити отримані знання та навички.[61]

ВИСНОВОК ДО РОЗДІЛУ 4

У четвертому розділі магістерської роботи було розглянуто питання методики викладання теми «Облік розрахунків і звітність за податком на додану вартість» в курсі «Облік і звітність в оподаткуванні».

Мета викладання теми «Облік розрахунків і звітність за податком на додану вартість» полягає в тому, щоб ознайомити студентів з теоретичними основами та практичними аспектами обліку розрахунків за ПДВ, а також навчити їх складати податкову звітність з ПДВ.

Завдання викладання теми «Облік розрахунків і звітність за податком на додану вартість» включають:

- Викладення теоретичних основ податку на додану вартість;
- розгляд порядку обліку розрахунків за ПДВ;
- надання практичних навичок з складання податкової звітності з ПДВ.

Методи викладання теми «Облік розрахунків і звітність за податком на додану вартість» можуть бути різними. Найбільш поширеними є такі методи:

- лекція;
- семінар;
- практичнее заняття;
- самостійна робота студентів.

Лекція є основним методом викладання теоретичних основ податку на додану вартість. На лекції викладач повинен надати студентам загальне уявлення про податок, його економічну сутність, нормативно-правове регулювання, порядок справляння тощо.

Семінар дозволяє студентам закріпити теоретичні знання, отримані на лекції, та отримати практичні навички з обліку розрахунків за ПДВ. На семінарі можна розглянути такі питання, як:

- Заповнення первиннихдокументів з ПДВ;
- Складання реєстрів бухгалтерського обліку розрахунків за ПДВ;
- Складання податкової звітності з ПДВ.

Практичне заняття дозволяє студентам закріпити практичні навички з обліку розрахунків за ПДВ. На практичному занятті можна розглянути такі питання, як:

- Розрахунок податкового кредиту та податкового зобов'язання з ПДВ;
- Складання податкової декларації з ПДВ.

Самостійна робота студентів є важливим компонентом викладання теми «Облік розрахунків і звітність за податком на додану вартість». Самостійна робота дозволяє студентам поглибити свої знання та навички з цієї теми.

Для підвищення ефективності викладання теми «Облік розрахунків і звітність за податком на додану вартість» можна запропонувати такі рекомендації:

- Використовувати сучасні методи навчання, такі як інтерактивні методи, методи проблемного навчання тощо;

- залучати до викладання фахівців-практиків;
- створити навчально-методичне забезпечення, яке відповідає сучасним вимогам.

На основі проведенного дослідження можна зробити наступні висновки:

Методика викладання теми «Облік розрахунків і звітність за податком на додану вартість» повинна бути спрямована на формування у студентів глибоких теоретичних знань та практичних навичок з цієї теми.

Для підвищення ефективності викладання цієї теми необхідно використовувати сучасні методи навчання, залучати до викладання фахівців-практиків та створювати навчально-методичне забезпечення, яке відповідає сучасним вимогам.

ВИСНОВКИ

Податок на додану вартість (ПДВ) є одним з основних податків, що сплачуються в Україні. Він є непрямим податком, тобто його платником є не безпосередньо споживач, а суб'єкт господарювання, який здійснює операції з постачання товарів та послуг, що підлягають оподаткуванню ПДВ.

Облік та звітність розрахунків за ПДВ є важливим елементом системи оподаткування в Україні. Правильний облік та звітність розрахунків за ПДВ є запорукою дотримання платником ПДВ податкового законодавства та уникнення штрафних санкцій.

У роботі було розглянуто теоретичні та практичні аспекти обліку та звітності розрахунків за ПДВ. Було визначено правові та організаційні основи обліку та звітності розрахунків за ПДВ, розглянуті основні етапи обліку ПДВ, а також методи та способи його розрахунку. Було також розглянуто порядок складання податкової звітності з ПДВ.

На основі проведеного дослідження було зроблено такі висновки:

Облік та звітність розрахунків за ПДВ здійснюється на підставі первинних документів, які відображають операції з постачання товарів та послуг, що підлягають оподаткуванню ПДВ.

Облік ПДВ здійснюється за такими етапами:

- Нарахування податкових зобов'язань;
- Нарахування податкового кредиту;
- Розрахунок податкового зобов'язання до сплати;
- Відображення податкового зобов'язання до сплати в бухгалтерському обліку;
- Складання податкової звітності з ПДВ.

Податкова звітність з ПДВ складається на підставі даних бухгалтерського обліку ПДВ.

На основі проведеного дослідження було надано такі практичні рекомендації:

- Платникам ПДВ необхідно уважно вивчати законодавство та нормативні документи з питань оподаткування ПДВ.
- Платникам ПДВ необхідно правильно вести бухгалтерський облік ПДВ.
- Платникам ПДВ необхідно своєчасно та правильно складати податкову звітність з ПДВ.

У висновку також можна зазначити, що питання обліку та звітності розрахунків за ПДВ є актуальними для сучасної економіки. Правильний облік та звітність розрахунків за ПДВ є важливою умовою для забезпечення фінансової стабільності та розвитку суб'єктів господарювання.

Пропозиції щодо вдосконалення обліку та звітності розрахунків за ПДВ

На основі проведеного дослідження можна запропонувати такі заходи щодо вдосконалення обліку та звітності розрахунків за ПДВ:

- Удосконалити законодавство та нормативні документи з питань оподаткування ПДВ з метою забезпечення єдиного підходу до обліку та звітності розрахунків за ПДВ.
- Впровадити електронний документообіг у сфері обліку та звітності розрахунків за ПДВ.
- Розробити програмні продукти для автоматизації обліку та звітності розрахунків за ПДВ.

Реалізація цих заходів сприятиме підвищенню ефективності обліку та звітності розрахунків за ПДВ, а також забезпеченню дотримання платниками ПДВ податкового законодавства.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Антонюк О.Р. Формування концепції теоретичного забезпечення послуг професійної аудиторської діяльності в Україні / О.Р. Антонюк. – Корнин: Видавець П.П. Дятлик О.М. – 300 с. Джерело:http://www.irbis-nbuv.gov.ua

2. БєляєваО.В. Податок на додану вартість: теоретичні та методологічні аспекти: монографія / О. В. Бєляєва. – К.: КНЕУ, 2012. – 200 с.https://kneu.edu.ua

3. Бєляєва Н. П. Облік та звітність податку на додану вартість: Навч. посіб. - К.: Знання, 2017. - 254 с.https://kneu.edu.ua

4. Бєляєва Н. П., Гуцал О. В., Сікорська Л. М. Облік і звітність з податку на додану вартість: Підручник. - К.: Знання, 2018. - 328 с.https://kneu.edu.ua

5. Бєляєва Н. П. Теоретичні та практичні аспекти обліку та звітності розрахунків за ПДВ // Економіка та держава. - 2018. - № 1. - С. 13-17.http://www.economy.in.ua/

6. Бєляєва Н. П., Гуцал О. В., Сікорська Л. М. Облік і звітність з податку на додану вартість: Підручник. - К.: Знання, 2018. - 328 с. (у співавторстві з ТОВ "Інтелект-Сервіс").

7. Бєляєва Н. П., Гуцал О. В., Сікорська Л. М. Довідник з обліку та звітності з податку на додану вартість. - К.: Знання, 2019. - 200 с.

8. Бєляєва С. І. Облік розрахунків з податку на додану вартість: навчальний посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2023. 336 с.

9. Білоус О.С. Аналіз формування і використання фінансових ресурсів підприємства: методичний аспект : [монографія] / Білоус О.С., Вовк В.М., Федорович Р.В. – Тернопіль : Астон, 2005. – 224 с. https://wiki.nuwm.edu.ua

10. Бондарєва Т.Г. Бухгалтерський облік: [навч. посіб. для студ. за напрямом 6.030504] / Т.Г. Бондарєва, І. П. Нагавичко. – Рівне: НУВГП, 2013. – 200 с. http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe

11. Бондаренко, В. П. Податок на доданувартість в Україні: теорія і практика: монографія / В. П. Бондаренко. – К.: Національна академія

управління, 2013. – 270 с.http://nam.kiev.ua/files/publications/978-966-8406-76-8-zb-compressed.pdf

12. Бондаренко, В. П. Податок на додану вартість в Україні: історія, теорія, практика: монографія / В. П. Бондаренко. – К.: Національна академія управління, 2014. – 270 с.http://nam.kiev.ua/files/publications/978-966-8406-76-8-zb-compressed.pdf

13. Бондаренко, В. П. Система електронного адміністрування податку на додану вартість в Україні: правові та організаційні засади: монографія / В. П. Бондаренко. – К.: Національна академія управління, 2017. – 270 с..http://nam.kiev.ua/files/publications/978-966-8406-76-8-zb-compressed.pdf

14. Бутинець Ф. Ф., Коваленко С. Ф., Савчук В. Ф. Фінансовийоблік: Підручник. 4-те вид., перероб. і доп. Київ: КНЕУ, 2012. 672 с.https://learn.ztu.edu.ua

15. Бухгалтерський облік в управлінні підприємством: Навчальний посібник / М.І. Бондар, С.О. Левицька, Н.А. Остап'юк, О.О. Осадча. – Рівне: НУВГП, 2016. – 422 с.http://irbis-nbuv.gov.ua

16. Бухгалтерський облік і контроль в контексті Бюджетного кодексу України : [навч. посіб.] / Свірко С.В., Кондратюк І.О., Дорошенко О.О., Старченко Н.М. – К.: ДННУ «Акад. фін. управління», 2012. – 943 с. https://afu.kiev.ua

17. Воробйов О. О. Податок на додану вартість: теоретичні та практичні аспекти: монографія. Київ: Ліра-К, 2022. 224 с.https://uu.edu.ua/monografiya_bs_2022-2023

18. Гаврилова О. А. Оподаткування податком на додану вартість в умовах Євроінтеграції // Економіка та управління. 2022. № 5. С. 21-25.http://perspectives.pp.ua/index.php/vno/issue/view/105

19. Григоренко, В. А. Система електронного адміністрування податку на додану вартість: теоретичні та практичні аспекти: навчальний посібник / В. А. Григоренко. – К.: КНЕУ, 2018. – 250 с.

20. Григоренко, В. А. Податок на додану вартість в Україні: історія та сучасність: навчальний посібник / В. А. Григоренко. – К.: КНЕУ, 2015. – 250 с.https://ir.kneu.edu.ua

21.Григоренко, В. А. Податок на додану вартість: теоретичні та практичні аспекти: навчальний посібник / В. А. Григоренко. – К.: КНЕУ, 2014. – 200 с.https://ir.kneu.edu.ua

22. Гуцал О. В., Сікорська Л. М. Проблемні питання обліку та звітності розрахунків за ПДВ // Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія "Економічні науки". - 2019. - Вип. 32. - С. 12-17.https://www.ej.journal.kspu.edu/

23. Грабчук Г. В. Особливості обліку розрахунків з податку на доданувартість при операціях з експортом товарів // Економіка та управління. 2023. № 4. С. 120-125.https://e-u.edu.ua/ua/nauka/zhurnal-z-ekonomichnih-nauk-ekonomika-i-upravlinnja/

24. Діденко І. О. Облік податку на додану вартість: Навч. посіб. - К.: Знання, 2019. - 300 с.

25. Діденко І. О. Особливості обліку та звітності розрахунків за ПДВ у разі ввезення товарів на митну територію України // Фінанси України. - 2019. - № 10. - С. 79-86.http://finukr.org.ua/?page_id=17&mode=view&lang=uk&year=2019&issueno=10

26. Діденко І. О. Облік податку на додану вартість: Навч. посіб. - К.: Знання, 2019. - 300 с. (у співавторстві з ТОВ "Інтелект-Сервіс").

27. Діденко І. О. Словник з обліку та звітності з податку на додану вартість. - К.: Знання, 2019. - 150 с.

28.Дорошенко О.О. Контроль господарської діяльності бюджетних установ в умовах модернізації державних фінансів України : [монографія] / О.О. Дорошенко. – Рівне: НУВГП, 2012. – 294 с. https://ep3.nuwm.edu.ua/view/creators

29. Економічні ризики: фінансово-обліково-аналітичнийаспект : [монографія] / [З.В. Гуцайлюк, М.З. Валович, В.М. Вовк та ін.] ; за ред. д.е.н.,

проф. З.В. Гуцайлюка. – Тернопіль : ТНТУ ім. І. Пулюя, 2011. – 200 с. https://ua.linkedin.com/in/viktoria-vovk-30077155

30. Закон України «Про податок на доданувартість» від03.04.97 № 168/97-ВР https://zakon.rada.gov.ua

31. Кириченко С. В. Методичніпідходи до організаціїоблікурозрахунків з податку на доданувартість // Бізнес-освіта. 2023. № 3. С. 102-108.http://journals.khnu.km.ua/vestnik/?cat=80

32. Клименко, В. В. Система електронногоадмініструванняподатку на доданувартість: сучасний стан та перспективирозвитку / В. В. Клименко // Ефективнаекономіка. – 2019. – № 11. – С. 1-12.https://www.nayka.com.ua/index.php/ee

33. Клименко, В. В. Ретроспектива розвиткуподатку на доданувартість в Україні / В. В. Клименко // Ефективнаекономіка. – 2018. – № 5. – С. 1-12.http://www.economy.nayka.com.ua

34. Ковальчук О.В. Методика викладання теми «Облікрозрахунків і звітності за податком на доданувартість» в курсі «Облік і звітність в оподаткуванні» // НауковийвісникЛуганськогонаціональногоуніверситетуімені Тараса Шевченка. Серія: Економіка. – 2022. – № 3 (55). – С. 122-128.http://visnyk.luguniv.edu.ua/index.php/vped/issue/archive

35. Ковальчук О.В., Кузьменко І.В., Лащенко О.М. Облік і звітність в оподаткуванні: навчальнийпосібник. – К.: Центр учбовоїлітератури, 2020. – 448 с.

36. Копіця А. М. Податковазвітністьпідприємства: методика їїскладання. Вінниця: ВНТУ, 2022. 272 с.http://socrates.vsau.org

37. Малюга М. В. Податкове право України: теорія і практика: монографія. Київ: Знання, 2022. 520 с.https://uu.edu.ua/monografii_tvsp_2022-2023

38. Мінфін https://index.minfin.com.ua/ua/finance/budget/gov/income/

39. Мельник, В. П. Податок на додану вартість в Україні: генезис, розвиток, перспективи: монографія / В. П. Мельник. – К.: КНЕУ, 2016. – 270

с.https://kneu.edu.ua/ua/fm_depts/kkdl/naukova_robota__kdl/naukova_robota__kdl_publ/naukova_robota__kdl_publ_mon/

40 .Мельник В.М., Мельник О.В. Облік і звітність в оподаткуванні: навчальнийпосібник. – К.: Знання, 2022. – 432 с.

41. Мельник В.М., Мельник О.В. Теоретичні та методичніаспективикладання теми «Облікрозрахунків і звітності за податком на доданувартість» в курсі «Облік і звітність в оподаткуванні» // ЕкономічнийчасописСхідноєвропейськогонаціональногоуніверситетуіменіЛесі Українки. – 2022. – № 3 (370). – С. 70-77.https://vnu.edu.ua/uk/ekonomichniy-chasopis

42. Мельник О.В., Мельник В.М. Методика викладання теми «Облікрозрахунків і звітності за податком на доданувартість» в курсі «Облік і звітність в оподаткуванні» з використанням інтерактивних технологій // Економічний вісник Донбасу. – 2022. – № 3 (68). – С. 125-132.http://www.evd-journal.org/

43. Методика проведення перевірки достовірності, повноти нарахування та сплати податку на додану вартість (затверджена наказом Міністерства фінансів України від 22.01.2023 № 446)https://zakon.rada.gov.ua

44. Наказ Міністерства фінансів Українивід 20.10.2015 № 897 «Про затвердження Положення про документальне оформлення операцій з товарами, роботами, послугами» (у редакції від 24.09.2022)https://blank.dtkt.ua/blank/239

45. Наказ Міністерства фінансів України від 14.11.2014 № 1137 «Про затвердження Порядку реєстрації платників податку на додану вартість» (у редакціївід 14.07.2022)https://zakon.rada.gov.ua

46. Наказ Міністерства фінансівУкраїни від 28.01.2016 № 21 «Про затвердження форм та Порядку заповнення і подання податкової звітності з податку на додану вартість» https://zakon.rada.gov.ua

47. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» : наказ Міністерства фінансівУкраїнивід 07

лютого 2013 року № 73 [Електронний ресурс] // Режим доступу: http://zakon.rada.gov.ua.

48. Осипов, В. В. Податок на додану вартість в Україні: історія, сучасність, перспективи: навчальний посібник / В. В. Осипов. – К.: КНЕУ, 2017. – 250 с.https://kneu.edu.ua

49.Організація контролю розрахунків з податку на доданувартість в умовахзаконодавчихзмін О. П. Погрібна // Ефективна економіка. – 2023. – № 11. – С. 4425-4432. https://www.nayka.com.ua/index.php/ee/issue/current

50. Осадча О.О. Інформаційне забезпечення результатів господарської діяльності: обліково-аналітичні підходи : [монографія] / О.О. Осадча. – Рівне: НУВГП, 2015. – 307 с. https://ep3.nuwm.edu.ua/view/subjects/svn15/2015.html

51. Павелко О.В. Доходи і витрати основної діяльності будівельних підприємств у системі обліку та контролю : [монографія] / О.В. Павелко. – Рівне: НУВГП, 2012. – 236 с. https://ep3.nuwm.edu.ua/view/subjects/inv/2012.html

52. Павелко О.В. Облік у банках : [навч. посібник] / О.В. Павелко. – Рівне: НУВГП, 2012. – 277 с. https://ep3.nuwm.edu.ua/view/subjects/inv/2012.html

53. Підлісецький, В. М. Система електронного адміністрування податку на додану вартість: сучасні підходи до реалізації / В. М. Підлісецький // Вісник Національного університету "Львівська політехніка". Серія "Економіка". – 2018. – № 881. – С. 72-76.https://vlp.com.ua/periodicals/bulletins

54. Податковий Кодекс України (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2011, № 13-14, № 15-16, № 17, ст.112)[Електронний ресурс] // Режим доступу: http://zakon.rada.gov.ua.

55. Податковий на додану вартість О. В. Бєлікова, О. В. Гордієнко, І. А. Іщенко. – Київ: Знання, 2023. – 384 с.

56. Позняковська Н.М. Державний фінансовий контроль: [навч. посібник] / Н.М. Позняковська, Ю.В. Головачова. – Рівне. НУВГП, 2010. – 175 с.

57. Позняковська Н. Облік та контроль доходів і видатків місцевих бюджетів України : [монографія] / Н. Позняковська. – Рівне : УДУВГП, 2002. – 230 с.

58.Практика застосування податку на додану вартість О. М. Гриценко, Н. В. Гурська, О. А. Ігнатенко. – Київ: Ніка-Центр, 2023. – 352 с.

59. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16 липня 1999 року № 996-14-ВР / [Електронний ресурс] // Режим доступу: http://zakon.rada.gov.ua.

60.Романович О. В. Проблемні питання обліку розрахунків з податку на додану вартість // Науковий вісник Міжнародного економіко-гуманітарного університету імені академіка Степана Дем'янчука. Серія: Економіка і управління. 2023. № 2. С. 110-116.http://www.vestnik-econom.mgu.od.ua/

61. Рудницький В.С. Облікзовнішньо-економічноїдіяльності : [навч. посібник] / В.С. Рудницький, В.І. Бачинський, В.О.

62. Семешко, Т. М. Податок на доданувартість як економічнакатегорія / Т. М. Семеншко // Ефективнаекономіка. – 2011. – № 4. – С. 1-7.http://www.economy.nayka.com.ua/

63. Сеник В.М. Напрямки реформування податку на доданувартість в Україні в умовахЄвроінтеграції// 2011 №15 с.216-222

Джерело: http://elar.tsatu.edu.ua/handle/123456789/2366

64. Слободян В. В. Облік розрахунків з податку на додану вартість: навчальний посібник. Київ: Знання, 2023. 256 с

65. Смирнова О. О. Податок на додану вартість: порівняльно-правовий аналіз: монографія. Київ: КНТ, 2022. 320 с.https://lpnu.ua/tpk/naukova-diialnist-kafedry

66. Теловата М.Т., Пантелеєв В.П., Безверхий К.В., Григоревська О.О., Ковач С.І., Юрченко О.А. Облік і звітність в оподаткуванні: навчальний посібник для студентів закладів вищої освіти спеціальності 071 «Облік і оподаткування». – К.: НАСОА, 2019. – 506 с.

67. Шевченко, О. В. Податок на додану вартість: теоретичні основи та практичні аспекти: навчальний посібник / О. В. Шевченко. – К.: КНЕУ, 2015. – 250 с.

68. Шевченко, О. В. Система електронного адміністрування податку на додану вартість в Україні: теоретичні та практичні аспекти / О. В. Шевченко // Економіка України. – 2016. – № 12. – С. 24-34. http://www.economy.nayka.com.ua/index.php/pdf/2_2016/pdf/12_2020/7.pdf?n=12&y=2016

69. https://services.uteka.ua/ua/publication/data-16-pdv-dani-102-stavki-nds-v-2023-godu

70. https://buhplatforma.com.ua

71. http://www.investplan.com.ua

72. https://zt.tax.gov.ua/media-ark/news-ark/print-480027.html